

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή εν Ἑλλάδι ἐτ. δρ. 10. Ἐξάμ. δρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐτ. φρ. χρ. 12. Ἐξάμ. φρ. 6. — Τιμὴ φύλλου λ. 30. Ἐξωτερ. λ. 50.

Ἐκδίδεται δις τοῦ μηνὸς τῆ 15 καὶ 30. — Γραφεῖον ἐν ὁδῷ Φιλελλήνων ἀριθ. 24.

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1892

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ Ν. ΨΥΓΓΑΕΣΗΣ ~ Ξ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' - ΑΡ. 18

ΓΟΥΛΛΙΕΛΜΟΣ ΓΛΑΔΣΤΩΝ

Ο ΒΡΑΧΑΣ

Χρόνια μένει ἐπὶ βράχου,
Ἐν ἀπαύστῳ προσευχῇ,
Πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ βλέμμα
Καὶ τὰς χεῖρας ἀνυφοί....

Ἴκει ἴψηλά ὁ ἐρημίτης
Εὐρεν ἄνεσιν, χαράν...
Εἶν' ἐγγύτερα στὸν Πλάστην
Εἶν' ἀπ' τοὺς βροτοὺς μακράν....

Κάτω, κυανοὺς ὀρίζων
Ἐξαπλοῦται ἀχανῆς....
Καὶ κυμαίνονται πελάγη
Ἰδεώδους καλλονῆς....

Τρέχ' ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη
Δίδει φῶς—λαμποκοποῦν
Τ' ἄστρα—ἄνω τοῦ βαράθρου
Ἄετοί, βαρειά, πετοῦν....

Πλὴν, στῆς πλάσεως τὰ κάλλη
Δὲν ενθουσιᾷ—ψυχρὸς,
Μὲ τὰς χεῖρας ἄνω—βλέπει
Τὸ ἀπέραντον—ἐμπρός...

Δὲν ἀκούει ὅταν πνέη
Πέριξ θύελλα δεινῆ,
Οὔτε ὅταν εἰς τὸν βράχον
Καταπίπτουν κερανοί....

Ἐν ἐκτάσει πρὸ τοῦ θεοῦ,
Προσοκᾶ, καρτερικῶς,
Τῆς ψυχῆς τὴν πλήρη νίκην,
Κατὰ τῆς φθαρτῆς σαρκὸς....

Τὴν ἀνάπαυσιν Νιρβάνας....
Λήθην, ναί! παντός, ζητεῖ,
Ὅ,τι θλίψιν ὀνομάζουν
Καὶ χαράν των οἱ θνητοί....

Πρὸ ἐτῶν, ἀφότου μένει
Ἴκει ἐπάνω ἀσκητῆς....
Μὲ τὰ πρῶτα χελιδόνια,
Ἐν πουλάκι—μηνυτῆς

Τῆς ἀνοιξέως, κατ' ἔτος,
Εἰς τὸν βράχον του πετᾶ
Κι' ἐπὶ τῶν χειρῶν του πλέκει
Τὴν φωλιάν του θαρβρετά....

Καὶ ἐντὸς στεγνῆς παλάμης,
Ἵπεράνω νεφελῶν,
Πλήθος, οὔτω, κάθε χρόνον,
Ἐγεννᾶτο νεογνῶν....

Καὶ ὁ ὄσιος ἐφρόνει
Ὅτι εἶνε, συνεπῶς,
Πόθων καὶ παθῶν γηίνων
Ἐένος, ἤδη, ἐντελῶς...

Ἄλλ' ἰδοῦ, χελιδονάκια
Ἔχει, τώρα, κατὰ νοῦν...
Καί, ἀσθμαίνων, περιμένει—
Πότε, τέλος, θὰ φανοῦν...

Μὴ δὲν ἔλυωσαν τὰ χιόνια ;
Μή, τυχόν, ἡ παγωνιά
Τὰ ἐμπόδισε νὰ ἔλθουν ;
Τί ἀνώμαλος χρόνιά!...

Ἢ, ἀκόμη δὲν εἶν' ἔτος,
Ἄπ' τὴν ὑστερη φορά,
Ποῦ ἀφῆκαν πτερωμένα,
Τὴ φωλιά των τὰ μικρά ;...

Καὶ—λευκώστηθα, ὠραῖα,
Κελιδῶντας ζωηρά,
Ἄνυψώθησαν στὰ νέφη,
Μὲ τὰ νέα των πτερά ;...

Καὶ τὰς ἀναμνήσεις ταύτας
Μάτην θέλει, προσπαθεῖ,
Ἄπ' τὸν νοῦν του νὰ ἐξώση....
Πῶς ; τὸ πᾶν ἔχ' ἀρνηθῆ

Πρὸ καιροῦ—καὶ λήθης ὑπνον
Ἄπαντέχει ἐντελεῖ....
Κατὰ τῆς σαρκὸς ἀγῶνα
Ἄδυσώπητον τελεεῖ ;

Καταπνίγει ἀνευδότης
Πᾶσαν νύξιν κοσμικὴν....
Καὶ πτηνὰ προσμένει αὐθις
Μὲ λαχτάραν παιδικὴν ;...

Στὸ κατόρθωμά του, μήπως
Δὲν ἐνδίδει ἡ ζωὴ ;...
Κι' ὁ ἀγὼν του ματαιοῦται ;
Ἄλλ' ἀκούεται βοή....

Ναί! κυττάζει... χελιδόνων
Νέφος, μὲ σπουδὴν πετᾶ...
Πρὸς τὸν βράχον... πλησιάζουσαν...
Ἐκ χαρᾶς ἀνασκιρτᾷ....

Ἦλθαν!... πλὴν οὐδὲν στὸν βράχον
Μένει, ὅπως πρὶν, πτηνόν...
Φεύγει πέραν τὸ κοπάδι...
Πέραν, στὸ γλαυκὸν κενόν....

Καὶ ὁ δίκαιος, τὰς χεῖρας
Τείνων πρὸς αὐτό, πονεῖ...
Κι' ἀπ' τὰ σκοτεινά, δακρύων
Ῥέουν, μάτια του, κρουνοί....

Τὸ ἀνωτέρω ποίημα ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ βίωσσαν ποιητοῦ Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδου, μετεφράσθη παρὰ τοῦ κ. Γκουμελί, ὅστις ὡς γνωστὸν πολλὰ περὶ Ῥωσσίας ἐδημοσίευσεν. Ἡ Α. Α. Υ. ὁ Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης τυγχάνει ἀδελφὸς τῆς Σεπτῆς ἡμῶν Ἀνάσσης εἶνε δὲ ἐκ τῶν διακεκριμένων νεωτέρων βίωσσαν ποιητῶν, τὸ δὲ ἀνωτέρω ποίημα, τὸ πρῶτον, ὅπερ μετεφράσθη εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν.

QUANDO CADRAN LE FOGLIE

Ὅταν θὰ πέσουνε χλωμά τὰ φύλλα ἔνα, ἔνα
καὶ σὺ στὸ κοιμητήριον θάρθῃς γὰρ νὰ ζητήσης
τὸ μνημῆμα μου, θεὰ τὸ βρῆς στὴν ἄκρην γυτρωμένα
ἐκεῖ σημά του λούλουδα πολλὰ θεν' ἀπαρτήσης

Κόψε τότε καὶ στόλισε τὰ ὀλόξανθα μαλλιὰ σου
μὲ τᾶνθη ποῦ γεννήθηκαρ μὲσ' ἀπὸ τὴν καρδιά μου
γιατὶ εἶνε ὅσα δὲν σῶγραψα, μὰ ἐσκέφθηκα σιμά σου,
τραγοῦδα, ὅσα δὲν σοῦ εἶχε πειλόγια θερμαῖμυλιά μου

SE FOSSI RICCO

Ἄρ ἤμουν πλούσιος μὲ τὰ πειδὸ πολὺτίμα στολίδια
θὲ νὰ σὲ στόλιζα, χρυσᾷ θὰ σῶκτιζα παλάτια
Ἄρ ἤμουν Πάπας στή στιγμὴ τὴν πίστην μου τὴν ἴδια
θ' ἀρνήσομαι στὸ Βατικανὸ γὰρ τὰ γλυκά σου μάτια
Ὅλα δικά μου ἄρ ἦτανε τοῦ κόσμου τὰ Βασίλεια
θὰ τᾶδινα γὰρ ἔνα φιλι' ἀπ' τὰ δικά σου χεῖλια.
Θεὸς ἄρ ἤμουν ἤθελα τὸν θρόνον σου νὰ στήσω
ἐκεῖ ἴψηλά, γονατιστὸς, ἐσὲ νὰ προσκηνήσω.

(ἐκ τῶν τοῦ Stecchetti.)

Δ. ΛΑΥΡΑΚΑΣ

ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

(Παιδική ἀνάμνησις)

Κωστή Δημάδη

Νὰ πᾶμε, πατέρα, τώρα... νὰ πᾶμε, μητερούλα μου, νὰ πᾶμε!... Πάντοτε ὁσάκις ἤρχετο καμμία πανηγύρις τῆς πλουσίας εἰς τοιαύτας ρουμελιώτικης πατρίδος μου, πάντοτε ἔπρεπεν ἐγὼ καὶ ὁ ἄλλος ἀδελφός μου νὰ βάλωμεν ὅλα τὰ δυνατά μας, νὰ κάμωμεν σωστὴν ἐπανάστασιν ὅπως δυναθώμεν νὰ νικῶμεν τὴν ἀντίστασιν τοῦ πατέρα καὶ τῆς μάνας, οἱ ὅποιοι ἐδαρύνοντο τὰ πανηγύρια, ὅπως τὰς... ἁμαρτίας των.

Τώρα δὲ τὴν παραμονὴν τῆς Ἁγία-Ἐλεούσας εἶχομεν συμφωνήσῃ ἀποβραδύς ἐγὼ καὶ ὁ ἄλλος ἀδελφός μου νὰ μεταχειρισθώμεν ὅλην τὴν εὐγλωττίαν μας, ὅλα τὰ κλαύματά μας, ὅλας τὰς ἰκεσίας τὰς ὁποίας ἠμποροῦσαν νὰ κάμουν δωδεκαετῆ παῖδια, ἵνα κατορθώσωμεν νὰ ἐξαγάγωμεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ πατέρα καταφατικὴν ἀπάντησιν εἰς τὰς διὰ τὸ πανηγύρι παρακλήσεις μας· ἔπειτα εἰς παρομοίας περιστάσεις κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ φθινόπωρον μᾶς εἶχον τάξει ὅτι θὰ ὑπάγωμεν εἰς πανηγύρια, ἀλλ' ἄμα ἔλθῃ τὸ καλοκαίρι· σήμερον, καλὴ ὥρα, ἦτο ἡ καλντέρα ἐποχῆ. Τὸ μοναστήρι Ἁγία-Ἐλεούσα, κείμενον εἰς τὸ μέσον τῆς ἀπὸ Ἀγρίνιον ἕως Μεσολόγγιον ἀμαξιτῆς ὁδοῦ ἐτέλει τὴν ἐτησίαν πανηγύριν του κατὰ τὴν ἀνοιξιν, τὴν Παρασκευὴν τῆς Διακαινησίμου — τὴν ἐποχὴν, τὴν ὁποίαν ὄρισαν ὁ πατέρας κ' ἡ μάνα καὶ τὴν ὁποίαν πόσαις φοραῖς τὴν ἡμέραν ἀνελογιζόμεθα, πόσαις φοραῖς τὴν εἶδομεν εἰς τὰ ὄνειρά μας γὰρ ἔρχεται χαρούμενη, γελαστή, μὲ χιλιάς ἀπολαύσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἐχάριζεν εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν μου Μῆτσον!... Διὰ τοῦτο δὲν μᾶς ἐχρειάζετο καὶ πολὺ μνημονικὸν ὅπως μὴ λησμονήσωμεν τὰς ὑποσχέσεις καὶ ὄρους τοῦ πατέρα, τοὺς ὁποίους εἰς τὸ πρῶτο καλοκαιρινὸ πανηγύρι ποῦ θὰ ἤρχετο, ἐπεριμένονεν νὰ προβάλωμεν εἰς ῥὰς ἀρνήσεις του ὅπως κατορθώσωμεν ν' ἀπολαύσωμεν τὰ ὄνειρά μας καὶ ἱκανοποιήσωμεν τὴν φιλοδοξίαν μας εἰς τὰ πολλὰ γειτονόπουλα καὶ εἰς ἄλλους συντρόφους μας, οἱ ὅποιοι ἐπειδὴ τοὺς ἤλθεν ἡ καλὴ τύχη γληγορώτερα ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας, δὲν ἔπαυαν κάθε ὥρα, καὶ εἰς τὰ παιγνίδια καὶ τὸ βράδυ εἰς τὰ παραμύθια τῆς βάρβης καὶ παντοῦ, παντοῦ, νὰ μὴ ἀναφέρουν πῶς ἔτσι εἶδαν τοῦτο εἰς τὸ πανηγύρι, πῶς ἔτσι ἐτραγοῦντο οἱ λεβέντες ἐκεῖνο τὸ τραγοῦδι, πῶς ἔτσι ἔκαμαν οἱ πανηγυριῶται τὸ ἄλλο... Ἄχ! ὅλα αὐτὰ ἦσαν εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν Μῆτσον τόσο θάνατοι!... Οἱ σύντροφοί μᾶς ἐφαίνοντο ὡσάν χάροι μὲ σπαθὶ τὴν γλῶσσάν των ποῦ μᾶς ἔκοβε κάθε ὥρα τὴν ζωὴν!... Νὰ στέκεσαι ἐμπρὸς εἰς τῶσα παῖδια καὶ ὅλα κἀτι νὰ λέγουν, καὶ ὅλα νὰ τὰ καμαρώνουν καὶ τὰ μακαρίζουν αἱ εὐμορφαὶ συμπαίκτηραί μας καὶ σὺ νὰ

ἦσαι ἀμίλητος ὡσάν μοῦτος, δὲ αὐτὴ τὴ ζωὴ δὲν τὴν θέλω! καλῆτερα νὰ λείπῃ!.. Καὶ δι' αὐτὸ ἐπεριμένονεν κ' ἐπεριμένονεν, μετρῶντες τὰς παρερχομένας στιγμὰς, τὸ πρῶτο καλοκαιρινὸ πανηγύρι ὅπως ἀπολαύσωμεν τὴν ἐπιθυμίαν μας.

Ἦλθεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ τόσον ἀνυπομόνης ἀναμενομένη παραμονὴ τῆς πανηγύρεως τῆς Ἁγία-Ἐλεούσας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεκουφάνα μεν μὲ τὰς φωνὰς μας, μὲ τὰ ἐπιχειρήματά μας τὸν πατέρα καὶ τὴν μάναν:

— Νὰ πᾶμε, πατέρα τώρα!... νὰ πᾶμε, μητερούλα μου!... κῆρ ἔτσι λέγατε... ἐπιναλαμβάνοντες εἰς τοὺς γονεῖς μ' ἕνα κρυφὸ κ' ἀτελείωτον παράπονον ἐπροσπαθοῦμεν νὰ πείσωμεν τὸν πατέρα μὲ δάκρυα ὁσάκις τὸ πρόσωπόν του ἐξέφραζεν ἐπιθυμίαν ἀρνητικὴν· τὴν μάναν δὲ οὔτε τὴν ἐλογαριάζαμεν ἂν ζῆ ἢ ἂν πεθαινῆ· τὴν παρεκαλοῦμεν μόνον διὰ νὰ ταχθῆ μὲ τὸ μέρος μας, νὰ παρακαλέσῃ καὶ αὐτὴ, καὶ νὰ μὴ ἀντιτάξῃ τὰ συνήθη τῆς, ὅτι ἔχομεν ἐκκλησίαν ἐδῶ καὶ πηγαίνομεν εἰς αὐτὴν· ἔπειτα ποῦ ἐτόλμα ἡ καυμένη νὰ μᾶς ἀντιπράξῃ εἰς αὐτὴν τὴν πεισματώδη μάχην, διότι ἦτο βεβαία ὅτι ἄμα ἐξήρχετο τῆς οἰκίας ὁ πατέρας θὰ ἐπλήρωνε καλὰ τὴν ἀντίπραξίν τῆς μὲ ὄχι εὐνοϊκὰς εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀποθαμένων γονέων τῆς φωνᾶς μας καὶ, τὸ κυριώτερον, θὰ ἐδέχετο ἐπάνω τῆς ὅλα τὰ παπούτσια τοῦ σπιτίου, καὶ ἂν μᾶς ἔκλειεν ἔξω εἶχομεν σκοπὸν νὰ ἀπάσωμεν τὴν θύραν μὲ πετροδόλημα ποῦ θὰ ἐπήγαυε γόνα.

— Ἄς εἶνε... ἄφ' οὐ ἐπιμένετε τόσο.. ἄς πᾶμε· εἶπε τέλος ὁ πατέρας συγκρανεύων εἰς τὴν σφοδρὰν ἐπιμονὴν μας τὴν ὁποίαν διεδέχθη μετὰ τὴν εὐχάριστον ἀπόφασιν τῶν γονέων ἄκρα ἀγαλλίας κ' ἀπερίγραπτος χαρὰ, μὲ γέλοια, μὲ φωνὰς καὶ μὲ ἀλαλαγμὸν νίκης μεγάλης.

✱

Τὴν μεσημβρίαν κωδωνίσματα εἰς τὴν αὐλὴν μας ἠνωμένα μὲ ἀγρίας ἀνθρωπινὰς φωνὰς μᾶς προσεκάλεσαν εἰς τὴν ἐξώθυραν· ἦσαν δύο ἀγωγιάται μὲ τρία ἄλογα, οἱ ὅποιοι ἤλθον νὰ μᾶς πάρουν ἐπάνω εἰς τὴν μεσημβρίαν κατὰ τὴν συμφωνίαν των μὲ τὸν πατέρα, ἵνα φθάσωμεν ὁπωσοῦν ἐνωρὶς εἰς τὴν Ἁγία-Ἐλεούσαν.

— Ἦρθαν τᾶλογοι! Ἦρθαν τᾶλογοι!...

Ἐκφρονες ἐκ τῆς χαρᾶς ἐχαιρετίσαμεν τὴν ἀφίξιν τῶν ἵππων, κ' ἀμέσως ἐτρέξαμεν νὰ τὸ εἴπωμεν εἰς τὴν μητέρα, ἢ ὁποία ἦτο μέσα εἰς τὴν οἰκίαν, ἐτοιμάζουσα ὅτι θὰ ἐπαίρνομεν μαζὶ μᾶς. Εἰς τὰς ἀγροίκους κ' ἐπιτακτικὰς παρακελεύσεις τῶν ἀγωγιάτων: «ἀναγκάστε! ἀναγκάστε!...» ἠτοιμάσθημεν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερα.

Τώρα ὅπως ξεκινήσωμεν ἐν μόνον ἐπε-

ριμένονεν, τὸν πατέρα, ὅστις ἐξῆλθεν ὅπως κάμη κἀτι ἀγορᾶς τροφίμων διὰ τὸν δρόμον καὶ τὴν πανηγύριν, ἐπειδὴ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἁγία-Ἐλεούσαν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τὰ εὐρωμεν τοῦ γούστου μας... Ἄλλά, νὰ καὶ ὁ πατέρας μετ' ὀλίγον μᾶς ἀπαλλάττει ἀπὸ τὴν ἀνυπόμονον ἀναμονὴν μας ἐμὲ καὶ τὸν Μῆτσον, οἱ ὅποιοι μ' ἕνα σακκοῦλι εἰς τὰ χέρια ἀνεμένονεν εἰς τὸ πόδι τὴν χρυσοῦν ὄραν τῆς ἀναχωρήσεώς μας διὰ τὸν παράδεισον.

Ὅλα ἦσαν ἔτοιμα· ἀλλὰ πάλιν τώρα ἠμπόδιζε τὴν ἀναχωρήσιν ἄλλο: καυγᾶς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου περὶ τοῦ τίς θὰ καβαλλικεῖσῃ ἐπὶ τοῦ σάγματος καὶ τίς πισωκάπουλα κανεῖς ἐξ ἡμῶν δὲν ἦτο μεγαλείτερος ἵνα προτιμηθῆ, διότι ἀμφότεροι ἦμεθα δίδυμοι καὶ κανεῖς δὲν ὑπεχώρει εἰς τὸν ἄλλον, ὅπως λάβῃ οὗτος τὰ ἡνία καὶ ὀδηγῆ τὸν ἵππον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του καὶ νὰ σταματᾷ μάλιστα ὅταν θέλει, αὐτὸς τόσον μικρὸς ἕνα ἄλογον ἴσα μ' ἐκεῖ πάνω... Ὅχι! ἐπρωτίμων νὰ μὴ ὑπάγωμ ποθενὰ παρὰ νὰ καβαλλικεῖσῃ ὁ Μῆτσος εἰς τὸ σαμάρι καὶ δι' αὐτὸ ἐπέταξα τὸ σακκοῦλι ἐκεῖ ἐμπρὸς των κ' ἐκάθισα εἰς τὴν ἄκραν τῆς κλίμακος παραπονούμενος, θυμωμένος, ὑβρίζων μουρμουριστὰ τὸν ἀδελφόν μου ἀπὸ ζήλειαν διὰ τὴν προτίμησιν, τὴν ὁποίαν ταῦ ἔκαμεν ὁ πατέρας εἰπὼν ὅτι ὁ Μῆτσος θὰ καθῆσῃ εἰς τὸ σαμάρι.

— Μωρ' καλὰ δὲ θέλω νὰ πάγωμ ποθενὰ ἐγὼ μὲ ἔλεγε ὁ πατέρας φουσκωμένος ἀπὸ τὸν θυμὸν του.

— Ἐλα δά, μὴ κάνης ἔτσι!... ἄς μπῆ ὁ Μῆτσος τώρα στὸ σαμάρι, κ' εἰς τὸ γύρισμα ποῦ θᾶνε καὶ καλῆτερα μπαίνεις σὺ μὲ εἶπεν ἡ καυμένη ἢ μάνα μου, μὴ δυναμένη νὰ βλέπῃ τ' ἀνάποδά μας, κ' ἦλθε πλῆσιον νὰ μὲ καλοπάρῃ καὶ νὰ μοῦ τάξῃ κἀτι, τὸ ὁποῖον θὰ ἐδίδεν εἰς ἐμὲ μονάχα, ὅταν ἐγυρίζομεν ἀπὸ τὸ πανηγύρι.

Τὰ χἀίδια τῆς μητέρας, τὸ ὑποσχεθὲν φιλοδώρημά τῆς, αἱ ὑποσχέσεις τῆς ὅτι εἰς τὸ γύρισμα, ὅτε θὰ εἶνε καὶ καλῆτερα, θὰ ἱκανοποιήσω τὴν μεγαλομανίαν μου κυβερνῶν ἐγὼ τὰ ἡνία τοῦ καρᾶ, τοῦ διὰ τὰ παῖδια ἵππου, ἀλλὰ πρὸ πάντων οἱ φοβερῖμοι τοῦ πατέρα, ὅτι θὰ πληρώσῃ τὸ ἀ γ ὠ γ τ καὶ νὰ μὴ ὑπάγωμεν ποθενὰ μὲ ἠνάγκασαν νὰ ὑποχωρήσω ἠττημένος εἰς τὴν ἰσχυρογνώμονα ὑπομονὴν μου. Ὅτε δ' ἐξεκινήσαμεν ὑπὸ τὴν πλήμμυραν ἐκείνην τῶν καὶ τοῦ χρόνου· τὰ ὁποῖα ἀφειδῶς σκορποῦν γειτόνοι καὶ γειτόνισσαι, εἰς τοὺς πανηγυριώτας ἐλησμονήσα ἐν θυμὸν μου· εἰς τὸ πρόσωπόν μου ἦτο ἐζωγραφισμένη μὲ τὰ ζωηρώτερα χρώματα ἡ ἀγαλλίσις, οἱ δὲ ὀφθαλμοί μου ἤστραπτον ἐξ ὑπερβολικῆς χαρᾶς, διότι ἐξεπληροῦτο ἐπὶ τέλους τὸ γλυκὺ ὄνειρόν μου — ἐπήγαυα εἰς τὸ πανηγύρι!...

“Όταν ἐξήλλομεν τῆς πόλεως κ’ ἐπροχωρήσαμεν ἄρκετὰ οἱ ἀγωγάται μας τὸ ἐρριξαν εἰς τὸ τραγοῦδι· αἱ κοιναὶ καὶ τετριμένα τοῦ λαοῦ χονδροεψυολογίαι ἐδιναν καὶ ἐπαίρναν ἐκβαλλόμεναι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἐτέρου τῶν ἀγωγιατῶν μας, τοῦ εὐφροῦς Βασίλῃ Πουρνόρα, εἰς βῆρος τῶν συναδέλφων του ἢ καὶ τῶν πανηγυριστῶν, οἱ ὅποιοι κατὰ στίφην ἐπήγαιναν εἰς τὴν Ἁγία-Ἐλεοῦσαν ἐπιθαίνοντες ἵππων, ὅπως ἡμεῖς, ἢ ἐπὶ ἀμάξης ἢ καὶ ἀποστολικά. Ἡ διασκέδασις αὕτη μ’ ἐκαμε νὰ αἰσθανθῶ τὸ πεντάωρον ταξεῖδι μου μὲ τὰς ζωπράς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς ὁδοῦ ὠραῖα καὶ πρωφανῆ μου δάση, ἀπὸ τὰ εὐμορφα καὶ ποικίλα τοπία, τὰ ὅποια ἐλάμπρυνε τὸ κλέος τῶν ἀνδρῶν τοῦ εἰκοστέου καὶ τῶν παναρχαίων Αἰτωλῶν, ἀπὸ τ’ ἀθάνατα λημέρια τῶν κλεφτῶν μας, ἀπὸ τοὺς ζωπρούς καὶ ἀπαισίους τὴν θεῶν βράχους τῆς Κλειδοῦρας καὶ ἀπὸ τὰ πρωτάκουστά μου ροιμελιώτικα τραγοῦδια — ὡς μίαν στιγμὴν· ὁ δὲ κόπος μου ἐκ τῆς πολυώρου καὶ ἀνιαρᾶς καβάλλας εἰς τὰ πίσωκάπουλα τοῦ ἡμέρου ὡσάν ἀρνάκι καρᾶ ἐμετριάσθη τόσον ἀπὸ τὴν μεγάλην κ’ ἀδιάκοπὸν χαρὰν μου, ὥστε καθόλου δὲν τὸν ἐλογάριαζα, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι τὸ βράδυ εἰς τὸ πανηγύρι, ἀπνυθηκότες ἐκ τῆς καβάλλας ἐμεμψιμοιρίζον :

— Δὲ μπορούμε νὰ πάρουμε τὰ ποδάρια μας, ἀπ’ τὴν καβάλλαν!...

✱

Ἐφθάσαμεν τέλος, ἀλλὰ πολὺ ἀργά ὡς ἐκ τῶν συχνῶν σταθμύσεών μας εἰς τὰ διὰ τὴν πανηγυριν ἐκείνην ἀναφανέντα καθ’ ὁδόν, καὶ ἐπὶ δύο-τρεις ἡμέρας μόνον ζῶντα, μικρὰ καὶ πολλὰ καφενεῖα, παρέχοντα εἰς τοὺς πανηγυριστὰς δροιστικὸν ὑδωρ, οὐζον ἐντόπιον καὶ ἀνύστα λουκούμια, ἐντόπια κ’ αὐτὰ· πρὸ μιᾶς περιήπου ὥρας ὁ ἥλιος εἶχε δύσει κ’ ἐπεκάθιζεν ἐπὶ τῆς γῆς ἀραιὸν σκότος, ὅπερ εἰς τὸ μέρος τῆς πανηγύρεως, ὡς εὐρισκόμενον μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν βουνῶν τῆς Κλειδοῦρας, ἤτο πυκνότερον. Ὅταν ἐπέξενυσα ἀπὸ τὸ ἄλογον μὲ κατέλαβεν εὐπετής χαρὰ κ’ ἐνόμιζα ὅτι μ’ ἀνύψωσε πολὺ ὑψηλότερα ἀπὸ τὸν καρᾶν, μ’ ἀνύψωσεν ἐκεῖ ὅπου ἐφθάνεν ἡ κνίσσα τῶν ψηνομένων εἰς τὴν σούδαλον τρυφερῶν καὶ ὠραίων ἀμῶν τῆς Αἰτωλίας, μ’ ἀνύψωσεν ἐκεῖ ὅπου ἐφθάνεν ὁ τρικυμῶδης κρότος τῶν παμπόλλων πανηγυριστῶν, τῶν φῦρδην μίγδην ἀνακατωμένων ἐκεῖ ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν ἐξ Ἀγρινίου, ἐξ Αἰτωλικοῦ, ἐκ Μεσολογγίου καὶ τῶν χωρίων τούτων.

— Αἶντε σεῖς ν’ ἀσπασθῆτε τὴν Παναγία ἐπάνω στὸ μοναστήρι, κ’ ἡμᾶς θὰ μᾶς εὐρῆτε ἐδῶ...

Αἱ λέξεις αὐταὶ τοῦ πατέρα ἐπεσφράγισαν τὴν εὐτυχίαν μου· τὸ καθ’ ὅλον τὸν δρόμον τῆς πανηγύρεως διαγραφόμενον εἰς τὰ χεῖλην μου αἰώνιον ἐκεῖνο τῆς χαρᾶς χαμόγελον, τὸ ἔκαμαν ζωπρότερον· τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ πατέρα μου ἐφάνησαν ὡσάν νὰ μοῦ δείχνουν τὴν θύραν τοῦ παιδείου τὴν ὁποίαν ὄνειροπόλῃσα τόσαις φοραῖς καὶ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἰσῆρχο-

μην τῶρα!... Νὰ ὑπάγωμεν ἐγὼ καὶ ὁ Μῆτσος μόνον μας, ὅπως πηγαίνει ὁλος ὁ κόσμος, ἐκεῖ στὸ μοναστήρι!... Νὰ ἀναιδῶμεν μόνον μας ἐκεῖ ἐπάνω!... — Ἄ! ἐλπισμόνῃσα νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι τὸ μοναστήρι Ἁγία-Ἐλεοῦσας κεῖται ὑψηλὰ ἐντὸς μιᾶς βραχῶδους τρύπας, εἰς μίαν σπηλιάν τὴν ὁποίαν ἐπιδιῶρθωσαν εἰς μονήν, ἥτις εἶνε μὲν μικρὰ, πολὺ μικρὰ, διότι δὲν χωρεῖ περισσότερους τῶν δέκα ἀνθρώπων, ὅμως ἡ ἡμῆν τῆς εἶνε μεγάλη, πολὺ μεγάλη καθ’ ὅλην τὴν Αἰτωλίαν. Ναί! νὰ ἀναιδῶμεν ἐγὼ καὶ ὁ Μῆτσος ἐκεῖ ἐπάνω ἤτο ἢ ἐκπλήρωσις τόσων πόθων ἢ ὁποῖα ἐγέννησε χαρὰν εἰς τὰς καρδίας μας, ὁποῖαν δὲν ἠσθάνθημεν ἕως τότε... Καὶ ν’ ἀναιδῶμεν μόνον μας, ἀνε τῆς συνοδείας τοῦ πατέρα, ἄ! τοῦτο μᾶς εὐχαρίστησε πολὺ, πολὺ, πολὺ· οὐψ! καυμένη, ν’ ἀπαλαχθῶμεν ἀπὸ ἐκείνας του τὰς συμβουλὰς: μὴ τρέχετε, ἐλάτε ἀπ’ ἐδῶ, προσοχὴν παιδιὰ, μὲ τὰ ὅποια καθ’ ὅλον τὸν δρόμον ὅταν ἤρχόμεθα ἐδῶ μᾶς ἐξεκοῦφανε καὶ μᾶς ἐντροπίαζε ἐμπρὸς εἰς τόσον κόσμον, ὡσάν νὰ εἴμεθα δυο χρονῶν παιδιὰ· ὦχ, ἀδελφε κ’ αὐτός!... ἐπομένως ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἡπορήσαμεν πολὺ, διότι μᾶς ἄφησε μονάχους ν’ ἀναδῶμεν κ’ ἀσπασθῶμεν τὴν Παναγίαν. ἀλλὰ, ἐσκέφθημεν, δὲν τοῦ ἤτο κ’ εὐκόλον νὰ μᾶς συνοδεύσῃ, διότι ἐπρεπε νὰ φροντισῇ ἵνα εὐρὴ μέρος ὅπου νὰ διανυκτερεύσωμεν, διότι οἱ ὀλίγοι οἰκίσκοι τῆς μονῆς εἶχον καταληφθῆ ὑπὸ ἄλλων ἐνωρίτερον ἀπὸ ἡμᾶς ἐλθόντων.

Ἄμέσως, ἀμέσως ἐγὼ κ’ ὁ Μῆτσος ἐλάδομεν τὴν πρὸς τὴν μονὴν ἀγούσαν, κουνούντες καὶ τὸ κεφάλι ὅτι τάχα ἀκούομεν τὰς ὀπισθεν ἡμῶν, ὡσάν βροχὴν συμβουλὰς καὶ ὀδηγίας τοῦ πατέρα περὶ τοῦ πῶς ν’ ἀναδῶμεν, ἐν ᾧ πράγματι οὔτε κἂν ἐπροσέξαμεν εἰς τὰ λόγια του, ἀλλὰ τὸ ἐπήραμεν εἰς τὰ τέσσαρα χωρὶς ν’ ἀφήσωμεν ἀπὸ τὴν βίαν μας κ’ ἕνα σακκοῦλι, τὸ ὁποῖον ἐξεκρεμάσαμεν ἀπὸ τὸν καρᾶν μας, κ’ ἀνεδαίνομεν, κ’ ἀνεδαίνομεν τὸν ἀνωφερῆ δρόμον τῆς μονῆς, μέσῳ τῶν ποικιλοφῶνων καὶ ποικιλοφορεμένων πανηγυριστῶν, σπανίως γυρίζοντες ὀπισθεν ἡμῶν ἵνα ἴδωμεν τὰ ὀλίγα ἀκόμη ἀναφθέντα φανάρια, ὁμοιάζοντα ὡσάν ἀστέρια εἰς τὸ κάτω μυρμηκίων πλῆθος, τοῦ ὁποῖου ἐκυριάρχει ἡ εὐθυμία μὲ τὸ τραγοῦδι καὶ οἱ ἀσφαίροι πυροβολισμοὶ ποιοῦντες κρότον κανονίου ἢ κεραυνοῦ, ὡς ἐκ τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλῶν βουνῶν.

Ναί! καλὰ ἀνέβημεν καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸ μοναστηράκι μὲ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν ἐν ταῖς καρδίαις μας· ἀλλ’ ὅταν κατήλθομεν καὶ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μάνναν ὄντας ἀνεμειγμένους εἰς τόσον ἀγνωστον κόσμον, τί μᾶς ἐλέγατε νὰ κάμωμεν; Τί ἄλλο βέβαια ἀπὸ τὸ νὰ κλαίωμεν, νὰ τρέχωμεν ἐδῶ κ’ ἐκεῖ, μέσῳ τῶν ποικιλομορφῶν πανηγυριστῶν, καὶ ν’ οὐξάνωμεν τὰς κλαυθμηρὰς φωνὰς ἐν ὅσῳ ἐπροχώρει ἡ νύξ!... Ἡ περιπλάνησις μας αὕτη δὲν διήρκεσε περισσότερον ἀπὸ ἡμίσειαν ὥραν, ἀλλὰ τὸ μικρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα μᾶς ἐφάνει ἕνας δλόκληρος αἰὼν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἀνεμνήσθημεν τὴν ἡσ-

χίαν τῆς οἰκίας μας, μᾶς ἤλθεν ἡ θλιβερὰ σκέψις μὴ χάσωμεν τὴν ἀγαπημένην μάνναν μας, ἐθυμώσαμεν μὲ τὸν ἑαυτὸν μας, διότι ἠθέλαμεν πανηγύρια, ὑδρίσαμεν δυνατὰ καὶ ἀγρία τὰ γειτονόπουλα, τὰ ὅποια μᾶς ἔκαμαν νὰ ἐλθῶμεν ἐδῶ εἰς τὴν Ἁγία-Ἐλεοῦσαν, ἐπαρακαλέσαμεν ἐπαινημένως τὴν χάριν τῆς ὅπως μᾶς ἐξαγάγη τοῦ λαθυρίνου, εἰς τὸν ὁποῖον εὐρισκόμεθα, ἐχύσαμεν θερμὰ δάκρυα περιπλανώμενοι ἔλλοτε εἰς τοῦτο τὸ μέρος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Μῆτσου, κ’ ἄλλοτε εἰς ἐκεῖνο, κατὰ τὴν ἰδικὴν μου γνώμην μήπως εὐρωμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μάνναν ἐκεῖ που εἶνε μαζευμένοι πολλοί· ἀλλὰ τίποτε, τίποτε!...

✱

— Μωρέ, γιατί κλαίτε;

— Ποῦνε ἡ μάνα μας;!...

Τώρα ὅταν ἠκούσαμεν τὴν φωνὴν τοῦ ἐνὸς ἀγωγιατοῦ μας νὰ μᾶς ἐρωτᾷ διατί κλαίωμεν ἀνεπνεύσαμεν ὀλίγον· ἡ πρώτη ἐρώτησις τὴν ὁποίαν τοῦ ἐκάμαμεν ἐγὼ καὶ ὁ Μῆτσος, ὡσάν μ’ ἕνα στόμα καὶ μὲ μίαν σκέψιν ἤτο διὰ νὰ μάθωμεν ποῦ εἶνε ἡ μάνα μας· ἀψ’ οὐ μᾶς ἀπάντησεν ἐνθαρρυντικῶς τοῦ διηγήθημεν ἐπειτα εἰς πολλὰς του ἀνακρίσεις τὰ καθέκαστα μὲ τρέμουσαν φωνὴν καὶ μὲ λυγμοὺς ἀπειρῶν· κ’ αὐτὸς ὁ ἀγριάνθρωπος ἐξεκαρδίσθηκεν ἀπὸ τὰ γέλοια, ἐνῶ ἡ καρδοῦλα μας ἤτο ραγισμένη ἀπὸ χίλια θλιβερὰ αἰσθήματα· δὲν τοῦ εἶπομεν τότε τίποτε δι’ αὐτό, ἀλλὰ τὸ ἐφυλάξαμεν μεσα μας ἵνα τὸν ἐκδικηθῶμεν ἄλλην φορὰν· τοῦ εἶπομεν μόνον νὰ μᾶς ὑπάγῃ εἰς τὸν πατέρα.

Ὅταν ὑπήγωμεν εἰς τοὺς γονεῖς, ὄντας κάτωθεν ἐνὸς πουργαριοῦ κ’ ἀναμένοντες ἡμᾶς, ὁ ἀγωγιατῆς τοὺς ἐδιηγήθη ὅτι τοὺς ἐχάσαμεν κ’ ἐκλαίωμεν καὶ τόσα ἄλλα· αὐτοὶ ἐγέλασαν, ἀλλὰ κ’ ἐλυπήθησαν καὶ ἐσυγκινήθησαν.

— Δὲ σᾶς εἶπαμε πῶς ἐδῶ στὸ πουργαρι θὰ μᾶς εὐρῆτε; μᾶς εἶπε παρηγορητικὰ ὁ πατέρας· ἀλλὰ ποῖος ἐπρόσχε ὅταν μᾶς ἐλέγε ν’ ἀναδῶμεν εἰς τὸ μοναστήρι καὶ ν’ ἀσπασθῶμεν τὴν χάριν τῆς.

Ἐπειτα μᾶς ἐγνωρίσθη ὁ πατέρας εἰς φίλον του Μεσολογγίτην καθήμενον παρέκει ὑπὸ τὸ αὐτὸ δένδρον, μὲ τὸ ἡμισύ του καὶ τὸν καρπὸν των — τὴν συνομηλικὸν μου Ἀγγελικουίαν, τοὺς ὁποῖους συνήνησαν οἱ γονεῖς μου εἰς τὴν πανηγυριν καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἔλαβα ἐγὼ κ’ ὁ Μῆτσος ἄρκετὰ φιλήματα, τὰ ὅποια μᾶς ἐνεστάλαξαν, κατόπιν τῆς ἀλθρομνήτου περιπλάνησέως μας ἀρκετὴν παρηγορίαν.

Ἐν τούτοις οὔτε ὁ φίλος τοῦ πατέρα, ὁ Μεσολογγίτης κύρ Γεώργιος μὲ τὸ φίλημά του καὶ τὰ συμπαθητικὰ του λόγια οὔτε ἡ τρομερὰ καρυσφάγος καὶ ἀνευ ὀδόντων σύζυγός του, ἡ κυρὰ Μαρούλα μὲ τὸ φίλημά της, μὲ τὰ χεῖρα της καὶ μὲ τὰ ὀλίγα κάρυθια μὲ τὰ ὅποια μὲ φίλεισε κατάρθωσαν νὰ πραῦνωσι τελείως τὴν τρέμουσαν ἐκ τοῦ φόβου ἀκόμη καρδίαν μου.. Τὸ γλυκὺ ὅμως βλέμμα τῆς κόρης—ὡσάν τὸ λησμονοχόρταρον τοῦ τραγοῦδιου— ἤρκεσεν ὅπως μὲ κάμη νὰ ἐλθῶ εἰς τὴν

προτέραν θέσιν μου, μ' ἔκαμε νὰ τὰ λησμονήσω ὅλα, ὅλα· ἀπὸ τὴν εὐμορφίαν τῆς δέ, ἀπὸ τοὺς καλοὺς τῆς τρόπους καὶ ἀπὸ ταῖς κουβέντες τῆς τάχασα!... Πῶς τὴν ἐζήλευσα! "Αχ!, ἔλεγα μέσα μου, νὰ ἦμουν ἐγὼ Ἀγγελικούλα καὶ νὰ μὲ κυττάζωσιν ὅλοι ἐστὶ καὶ νὰ λέγω ἐγὼ ἐκεῖναις ταῖς κουβέντες τῆς! Καὶ τὴν ἐκύτταζα πάντοτε, ἄλλοτε μ' εὐθὺ κ' ἀάχόρταστον βλέμμα κ' ἄλλοτε λοξά, διότι εἴξευρα ὅτι εἶνε ἐντροπὴ νὰ κυττάζη κανεὶς ἕναν ἀδιάκοπα, καὶ μάλιστα ἕνα τέτοιο κορίτσι ὡσάν τὴν Ἀγγελικούλαν—σωστὸν ἄγγελον, ὄνομα καὶ πρᾶμα.

Ἐν τούτοις μὲ κἀτι σὺ ρ τ α - φ ἔ ρ τ α μου δὲν ἦργισα νὰ πιάσω μὲ αὐτὴν σχέσεις, αἱ ὁποῖαι ὅσον γλυκεῖται καὶ ἂν ἦσαν ὅμως ἐπισκιάζοντο κάποτε μὲ μίαν σκέψιν, πῶς τώρα καὶ τώρα θὰ φύγη, ἡ ὑπάγη εἰς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἐξέλεξαν οἱ γονεῖς τῆς ὅπως διανυκτερεύσουν, καὶ θὰ μ' ἀφήσῃ ἐκεῖ ὑπὸ τὸ πουργάρι μωνάχον... Ἄλλ' ὄχι, ἡ τύχη μ' ἐβοήθησε μὲ ὁποῖαν χαρὰν καὶ συγκίνησιν ἤκουσα ὅτι εἶνε ὦρα νὰ δειπνήσωμεν ἐκεῖ ὑπὸ τὸ πουργάρι κ' αἱ δύο οἰκογένειαι, καὶ ὅτι ἔπειτα ἀμέσως, διότι ἦμεθα κατακουρασμένοι, πρέπει νὰ στρώσωμεν ἵνα κοιμηθῶμεν ἐκεῖ ὑπὸ τὸ πουργάρι κ' αἱ δύο οἰκογένειαι—δὲν δύναμαι νὰ τὸ γράψω! Ἡ ἐκχειρίσασα χαρὰ μου μ' ἔκαμε νὰ πάρω τὴν Ἀγγελικούλαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ νὰ τὴν τραβήξω εἰς τὸν παρεῖσι που στήσαντα τὸ παράπληγμά του χαλδατῆν, ὅπου ἐθυσίασα χάριν τῆς καλῆς εἰδήσεως ὅλην μου τὴν περιουσίαν—μίαν δεκάραν.

Ὅταν ἐγυρισάμεν ἀπὸ τὸν χαλδατῆν γλύφοντες ἀκόμη τὰ χέρια μας, τὰ ἡλειμμένα ἀπὸ τὸν χαλδᾶν εὐρωμεν, τὸ λιτὸν δεῖπνον μας ἐστρωμένον, κ' ἐκαθίσταμεν κ' ἡμεῖς ἐκεῖ εἰς τὴν σειρὰν σταυροπόδι, καθὼς ὅλοι, κ' ἤρχισαμεν νὰ τρώγωμεν πάντες ὡσάν πειναλέοι τὸν ἥμισιν ὀδελίαν ἀμνὸν καὶ μίαν δωδεκάδα κοκκίνων αὐγῶν, μεθ' ὃ ἐδυσάναμεν διαδοχικῶς κ' ἀνεξαίρετως ὅλοι τὴν περιέχουσαν πέντε ὀκάδας οἴνου τσίτσαν μας· ποῦ νὰ σᾶς εἰπῶ τώρα τὰ γέλια μου καὶ τὰ γέλια τῆς Ἀγγελικούλας μὲ τὴν μητέρα τῆς τὴν κυρὰ Μαρούλα, ἡ ὁποῖα δὲν ἠμποροῦσε νὰ πιῇ κραδί μὲ τὴν τσίτσαν. Ὁ πατέρας μου ὅμως προβλεπτικῶς ἄνθρωπος δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ νὰ δικαιολογή τὴν περιστασίαν:

— " Πῶς λάχη τώρα, κυρὰ... "

— Βέβαια, βέβαια, ὅπως λάχη· ἐπανελάμβανε μὲ τὴν χονδρὴν φωνὴν του ὁ κύριος Γεώργης.

Τὸ δεῖπνον μας δὲν διήρκεσε πολὺ, διότι ὅλοι ἐσπευδον ἵνα πλαγιάσωσιν· ἦτο ὅμως καὶ ἡ ὦρα ἀρκετὰ περασμένη. Μετ' ὀλίγον εὐρέθημεν ὅλοι ἀραδαριὰ ἐξαπλωμένοι ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ὅπως ἔτυχε στρωμνῆς καὶ σκεπασμένοι ὑπὸ τὸ πουργάρι καλὰ καὶ βαρῶς μέχρι τῆς ῥινόσ· ἐγὼ ἤμην πλάγι-πλάγι μὲ τὴν Ἀγγελικούλαν, διότι τὰ εἶχα βουλέψῃ ὥστε νὰ ἔλθουν ἐστὶ... Ὡς ταῖς πανουργίαις δά, δὲν μοῦ ἔδγαῖνε κανεὶς· κουτοπόνηρος μὲ δίπλωμα!..

Ὅλους σχεδὸν ἀπνυδνκότας ἐκ τοῦ ταξιδίου κατέλαβεν ἀμέσως ὁ ὕπνος ὁ κύριος

Γεώργης μάλιστα ἐρρουχάλιζε μακαρίως εἰς τὴν ἑτέραν ἄκραν τῆς στρωμνῆς κ' ἐθύλαττεν ἀπὸ πᾶν ἐνδεχόμενον μαζῆ μὲ τὸν πατέρα, κατέχοντα τὴν ἄλλην ἄκραν, τὰ μεταξὺ τῶν κοιμώμενα ἀδύνατα πλάσματα· οὐδὲν ἰσχυρεν, οὔτε τὰ ἀεννάως παίζοντα ἐκεῖ παρακάτω παράχορδα μουσικὰ ὄργανα, οὔτε τὰ ν τ α ο ὕ λ ι α, οὔτε τὰ ξελαρυγγίσματα τῶν εὐχουμένων πανηγυριστῶν, οὔτε ἐκεῖναι αἱ ἀτελειώται συγκρούσεις τῶν ποτηρίων, οὔτε αἱ, ὡσάν κανόνι, ἤχοῦσαι συνεχεῖς κουμπουριαῖς, οὐδὲν τούτων ἰσχυρεν εἰς τοὺς ἄλλους ἀπέναντι τῆς κοπώσεως τῶν ἵνα μὴ τοὺς καταλάβῃ ὁ ὕπνος· μόνον εἰς ἐμέ, ἂν καὶ ἡ κόπωσίς μου πρέπει νὰ ἦτο πολὺ μεγαλότερα τῆς τῶν ἄλλων, διότι ἤρχομην ἰσιωκάπουλα, ἰσχυσε πρὸ τοῦ ὕπνου ἡ σπασταρίζουσα καρδία μου πρὸ τῆς εἰς τὸ πλάγι μου κειμένης μαγίσσης· καὶ ἠγρύπνου καὶ ἠγρύπνου, ἀλλ' ἂν δὲν ἀπελάμβανον τὴν γλυκεῖαν ἀνάπαυσιν τοῦ ὕπνου, ὅμως ἐκαμάρωνα μ' ὀδύνοικτα μάτια τὴν ζαχαρένιαν Ἀγγελικούλαν, κοιμώμενην γλυκὰ, γλυκὰ ἐκεῖ εἰς τὸ πλάγι μου· καὶ τὴν ἐκύτταζα ἀχόρταστα, μὲ καρφωμένα ἐπάνω τῆς μάτια· τὴν ἐκύτταζα ὑπὸ τὸν ἄνωθέν μας εἰς τὸ πουργάρι κρεμάμενον φανὸν νὰ ξεσκεπάζεται καὶ νὰ μοῦ δείξη τὰ κατάλευκα γυμνά τῆς χέρια, νὰ μοῦ δείξη τὸν κάτασπρον λαιμὸν τῆς, ὅλα, ὅλα τὰ λυτὰ κ' ὀλόξανθα, ὡσάν χρυσάφι, μαλλιά τῆς, τὰ παχουλὰ τῆς καὶ κατακόκκινα, ὡσάν ῥοδάκινα, μάγουλα· κ' ἐκύτταζα μὲ μισόκλειστα μάτια νὰ τὴν σκεπάζῃ καλὰ, καλὰ, μὲ μπτρικὴν στοργὴν ἢ μαμὰ τῆς· ἂ! πόσαις φοραῖς μοῦ ἤλθεν ἐπιθυμίαν νὰ ῥιφθῶ καὶ νὰ φιλήσω τὸ τριανταφυλλένιον ἐκεῖνο στόμα τῆς μὲ τὸ γλυκὺ του χαμόγελο! ἂ! πόσαις φοραῖς... Ἄλλ' ὅμως ἐάν μ' ἔδλεπεν ἡ μαμὰ τῆς—ὁ Κέρβερος οὗτος—ποῦ ἦτο νὰ ξαναπαρουσιασθῶ ἐμπρὸς τῆς! Καὶ διὰ τοῦτο μόνον τὴν ἐκύτταζα, ὅλο τὴν ἐκύτταζα ἕως ὅτου τὰ μάτια μου ἐθάμπωσαν κ' ἐκοκκίνωσαν, ἕως ὅτου κ' αὐτὰ ἐκουράσθησαν καὶ παρεδῶθησαν εἰς τὸν ὕπνον...

✱

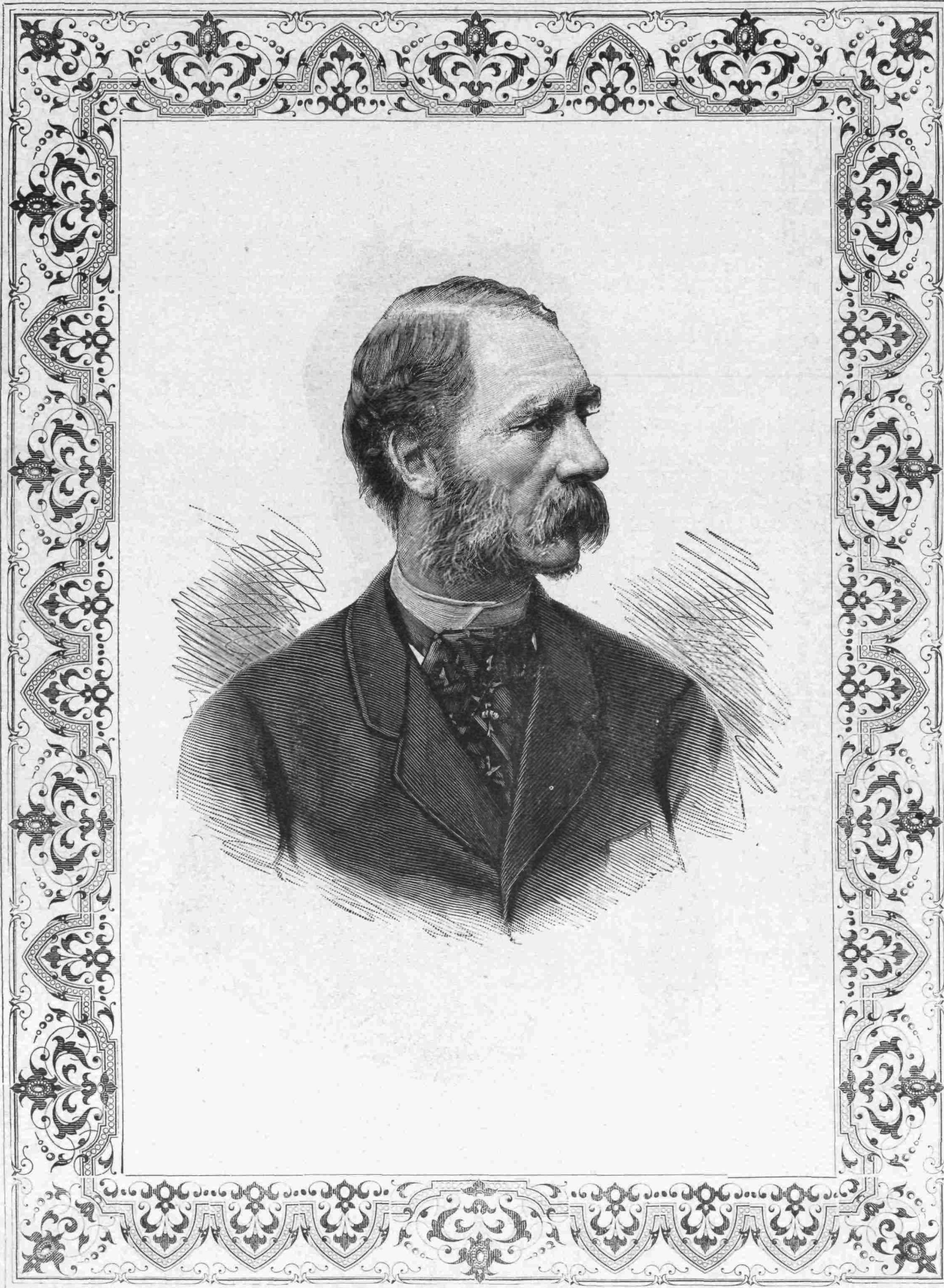
Ὁ ὕπνος ὅμως δὲν διέκοψε τὴν εὐτυχίαν μου, ἀλλὰ τὴν ἐσυνέχισε κ' ἐξεπλήρωσε τὴν γλυκεῖαν ἐπιθυμίαν μου: "Ἐχὼν τὴν Ἀγγελικούλαν εἰς τὴν ἀγκάλην μου ἠμίγυμνον καὶ ἀνυπόδητον, ὅπως τὴν ἐβλεπα ἐκεῖ ἐμπρὸς μου, τὴν ἐπήγαινα περὶ εἰς τὸ σπῆτι μου, ὅπως τὴν ἔχω μαζῆ μου πάντοτε, ὅπως τὴν καμαρώνω ἀδιάκοπα, ὅπως περνᾶσω ὅλην μου τὴν ζωὴν κοντὰ τῆς!!.. Καὶ τὴν ἐπήγαινα, καὶ τὴν ἐσφιγγα εἰς τὴν ἀγκάλην μου καὶ τῆς ἐδίδα χίλια φιλιὰ εἰς τὸ λεπτόν... Δὲν μ' ἔμελε καθόλου διὰ τὸν κόσμον ποῦ συναπαντοῦσα· ἐγὼ ἐδάδιζον ταχέως σχεδὸν ἔτρεχα, καὶ κάποτε, κάποτε ἐξεπληττόμην διὰ τί τάχα νὰ μὴ κουράζωμαι φορτωμένη μὲ ἕνα τέτοια παχουλὸ κορίτσι... Ὅμως ἰκανοποιοῦν τὴν ἀπορίαν μου ἐνθυμούμενος τὸ παραμῦθι τῆς βάρως μου, ἡ ὁποῖα μοῦ ἔλεγεν ὅτι ὁ δράκοντας ἅμα ἐφοροῦσε τὰ μαγικά του ὑποδήματα ἔτρεχεν ἀκούρατος, ἀκού-

ρατος, κ' ἐπτά μίλια τὴν ὥραν· ἐγὼ μὴπως δὲν ἔφερον ἐπάνω μου μαγικὸν φορτίον; Ἐάν δὲν τὸ εἶχα εἰς τὰ πόδια μου, τὸ εἶχα ὅμως εἰς καλύτερον μέρος—σφικτὰ εἰς τὴν ἀγκάλιάν μου... Κ' ἐπετοῦσα, κ' ἐπετοῦσα μὲ τὸν μαγικὸν μου θησαυρὸν ἕως ὅτου ἐθάσα εἰς τὴν τραμπάλαν μου, τὴν ξακουστὴν τραμπάλαν μου εἰς ὅλην τὴν γειτονίαν. Ὁ κήπος τῆς βάρως μου, εἰς τὸν ὁποῖον τὴν εἶχον στήσῃ εἶχε καταπατηθῆ κ' ἐκαταπατεῖτο ἐπ' ἀρκετὸν ἀκόμη χρόνον ἀπ' ὅλα τὰ γειτονόπουλα, μικρὰ καὶ μεγάλα· αἱ διὰ τοῦτο βραχναὶ διαμαρτυρίαι τῆς μακαρίτισσας βάρως μου δὲν ἰσχυρον καθόλου ἀπέναντι τῶν ἰδικῶν μου. Ἐκεῖ εἰς τὸν κήπον, ἀφ' ὅτου ἐφεγγεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν ἕως εἰς τὸ βασιλεῦμα τοῦ ἡλίου ἔπρεπε νὰ γίνεται καθ' ἐκάστην τὸ ἀνάστα ὁ Θεός. Ἡ τραμπάλα μου ἀπὸ τὴν ὁποῖαν συχνά, συχνά κατεκουρελιαζόμην κ' ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δὲν ἐνθυμοῦμαι πόσαις φοραῖς τὴν ἡμέραν ἔπρεπε νὰ πέσω καὶ νὰ αἱματωθῶ ἢ καὶ κτυπηθῶ καλὰ, τὰ ὁποῖα ἐλησμόνων ἀμέσως· ἡ τραμπάλα μου, χάριν τῆς ὁποῖας τὰ χέρια τοῦ διδασκαλοῦ μου Παπαθανάση συχνά ἐχαιρέτιζον, ὄχι ἐννοεῖται φιλοφρόνως, ἄλλοτε τ' αὐτὰ μου ἢ τὰ μαλλιά μου, ἄλλοτε τὰς παρειάς μου ἢ τὸν τράχηλόν μου κ' ἄλλοτε τόσα ἄλλα, ἐμμέσως ὅμως, διπλαδὴ μεσολαβούσης χονδρῆς βέργας· ἡ τραμπάλα μου, χάριν τῆς ὁποῖας πεισματωδῶς ἠγωνίσθηον ἐναντίον τῶν καταστρεπτικῶν χειρῶν τῶν γονέων—ἦτο τὸ καθημερινόν μου ἐντρίφημα, μὲ τὸ ὁποῖον ἐλησμόνων τοὺς ἐκ μέρους τοῦ πατέρα συγχνοὺς μου φούσκους διὰ εἰδῶν, εἰδῶν ἀταξίας, καὶ μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεριποιούμην ὅλους τοὺς καλοὺς μου φίλους. Αὐτοῦ ἐσταμάτησα τὸ βῆμά μου, αὐτοῦ ἀφήσα νὰ πατήσῃ εἰς τὴν γῆν ἡ εὐμορφὴ Μεσολογγοποῦλα καὶ τῆς εἶπα νὰ τραμπάλισθοῦμεν....

Ἄλλὰ ζά-ζάσου, ζά-ζάσου τρίζουσα ἡ τραμπάλα... μ' ἐξύπνησε πρὸς μεγίστην μου ἐκπληξιν. —Ἀμέσως ἠννόησα πῶς ὁ θησαυρὸς τὸν ὁποῖον ἔφερον εἰς τὴν ἀγκάλην μου ἦτο ἀνθρακες, ἦτο ὄνειρον περαστικόν· τὰ δὲ ζά-ζάσου δὲν ἦτο ὄτριγμός τῆς προσφιλοῦς τραμπάλας, ἀλλὰ οἱ ζορβάδες τῶν πανηγυριστῶν· τότε ἰδὼν τὴν πικρὰν ἀλήθειαν ἔδρεξα μὲ πολλὰ, πολλὰ θερμὰ δάκρυα τὸ προσκέφαλόν μου, καὶ ἀτενίζων μὲ βλέμμα ἀπλανές τὸ ἄνωθέν μου φουντωτὸν πουργάρι ἠννόησα ὅτι ἡ ἀληθὴς εὐτυχία εἶνε ὄνειρον....

✱

— Μπᾶ ξυπναροῦδια σου!... μοῦ εἶπεν ἅμα μὲ εἶδε μὴ κοιμώμενον ὁ παρεκεὶ καθήμενος πατέρας μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους ἐγερθέντας ἐνωρίτερον ἀπὸ ἐμέ, διότι δὲν εἶχαν τὴν ἀγρυπνίαν μου, κ' ἐτοιμαζόμενος ἕως ὅτου σιωπῶ κ' ἐγὼ ἵστα- γωμεν ἐπάνω εἰς τὴν μονὴν, ὅπως ἀσπασθῶμεν τὴν χάριν τῆς. Ἐπειτα δὲ ἀφ' οὗ προγευματίσωμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰς κενὰς ἐστίας μας, εὐχόμενοι καὶ τοῦ χρόνου· ἂ! ἡ σκέψις αὐτὴ ὅτι μετ' ὀλίγον θ' ἀναχωρήσωμεν μ' ἔκαμε νὰ μὴν αἰ-

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ Θ'.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

ΛΟΥΙΖΑ
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

σθάνωμαι τὸν ἑαυτὸν μου· ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον θὰ ἐχωρίζομαι ἀπὸ τὴν Ἀγγελικούλαν καὶ φεῦ! δὲν θὰ τὴν ἐπανέβλεπα, ἢ ἐκ τούτου λύπη μου εἶχε τυφλώσῃ ὀφθαλμούς καὶ νοῦν καὶ δὲν ἐδλεπα οὔτε ἐσυλλογίζομαι τίποτε, ἐκτός ὁσάκις ἐπιπτεν εἰς τοὺς ἐκ τῆς συγκινήσεως ἀναισθητοῦς ὀφθαλμούς μου ἢ καστανομάτα Μεσολογγιτοπούλα, ἢ ὁποῖα τότε μου ἐχάριζε τὸ φῶς καὶ τὸ λογικόν, ἀλλὰ διὰ νὰ βλέπω μόνον αὐτὴν καὶ νὰ συλλογίζομαι ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἐφευγε μακρὰν μου, μακρὰν μου...

Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ὥραι ἐφευγαν, κ' ἀντὶ νὰ πολυλογῶ τὰ κατ' αὐτὰς ὁ νοῦς μου σταματῆ εἰς τὴν ὄραν τοῦ γυρισμοῦ καὶ τοῦ χωρισμοῦ, ἐπειδὴ, διὰ νὰ εἰπῶ καὶ τὴν μαύρην ἀλήθειαν, δὲν ἐνθυμοῦμαι καθαρά-καθαρά τὰ ἀπὸ τῆς καθόδου μας ἐκ τοῦ μοναστηρίου μέχρι τῆς σιγμῆς καθ' ἣν οἱ ἀγωγιᾶται μας ἐφώναζαν μετὰ τὴν ἀγρίαν φωνὴν τῶν: ὄλα ἐτσιμα, ἀφεντικὸ. Δὲν εἶξευρα διὰ τί ἡ καρδουλά μου, ὅταν ἤκουσα τὰ λόγια αὐτὰ τῶν ἀγωγιατῶν ἤρχισε νὰ κτυπᾷ δυνατὰ καὶ τόσο δυνατὰ ὥστε ἐγεῖνε χίλια κομμάτια... Μετ' ὀλίγον εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ὁδόν, ὅπου ἀντήχησαν εἰς τὴν θρημματισμένην καρδίαν μου κάτι σπαραξικάρδια: «...καλῆ, καὶ τοῦ χρόνου, τὰ ὁποῖα μ' ἔκαμαν νὰ αἰσθανθῶ τὸν δρόμον ὑπεκφεύγοντα τῶν ποδῶν μου· ὅταν μάλιστα ἐπιασα τὸ χεῖρ τῆς Ἀγγελικούλας ἵνα τὴν ἀποχαιρετήσω, τὰ ἔχασα ὅπως οἰόλου· ὄχι μόνον δὲν ἀπῆντησα εἰς τὸν χαιρετισμόν της, ἀλλ' ὀλίγον ἐλείψε νὰ πέσω ἐκ τῶν κλονιζομένων ποδῶν μου...

Τὰ ἰδικὰ μας ἄλογα εἶχαν ἐκκινήσῃ ἐμπρός, μετὰ τοὺς ἀγωγιᾶτας μονάχα, διότι εἶπεν ὁ πατέρας νὰ καβαλλικέωμεν ὀλίγον παραπέρα· μετ' ὀλίγον ἐχωρίσαμεν κ' ἡμεῖς ἀπὸ τὴν οικογένειαν τοῦ κύρ Γεώργη, ὅτε μ' ἐμακάριζον ἢ μητέρα μου κ' ὁ Μῆτσος, διότι θὰ ἐκαβαλλικεῖον ἐγὼ εἰς τὸ σαμᾶρι τοῦ καρᾶ.

— Τί τὸ ῥωτᾷς! κὶὸ ἓνα εἶνε· ἔλεγα μελαγχολικῶς εἰς αὐτοὺς.

— Ἐνα!... Σὰν εἶνε ἓνα, ἀφῆσε με νὰ ξαναπλῶ στὸ σαμᾶρι ἐγὼ καὶ σοῦ δίνω μιά πεντάρα... μου ἀπάντα ἀμέσως ὁ Μῆτσος, εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ ὁποίου δὲν συγκατένευα, ἐννοεῖται· εἰς τὴν μάναν ὅμως ἢ μεταβολὴ μου αὕτη ἔκαμε φυσικὰ ἐντύπωσιν, διότι ἐγὼ χθὲς διὰ τὸ καπίστρι ἀκριδῶς τοῦ καρᾶ ἔκαμα ἐπανάστασιν· λοιπὸν κατὶ εἶχα, τὸ ὁποῖον ἢ καυμένη ἢ μητέρα τὸ ἀπέδωσεν εἰς τὴν ἀουνήθη ἐκείνην ὀχλοδοῖον τοῦ πανηγυρίου, εἰς τοὺς ἀδιακοπούς ἐκείνους πυροβολισμούς τῶν πανηγυριστῶν τῆς Ἁγίας Ἐλεούσας, καὶ εἰς τὰ νταούλια τῶν, τὰ ὁποῖα μὰς ἐξεκούθησαν.

Τώρα ἐπιστρέφωμεν ἐπὶ τῶν ἵππων εἰς τὴν οἰκίαν μας· ἐγὼ ὅμως ὄσπιν προσπάθειαν κ' ἂν κατέβαλον ὅπως διευθύνω τὸν καρᾶν, καθὼς ἐπεθύμουν, ἐν τούτοις ἐστάθη ἀδύνατον, διότι ὁ νοῦς μου δὲν ἦτο εἰς τὰ ἡνία τοῦ ἵππου, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον, ἀλλ' εἰς τὴν ἐν ἀμάξῃ φεύγουσαν Ἀγγελικούλαν... Ἐν θέλῃς μάλιστα, ὀλίγον ἐλείψε νὰ εὐρωμεν καὶ τὸν μετᾶν μας ἀπὸ τὴν ἀφηρημάδα μου,

διότι ἐνοήσας, φαίνεται, ὁ ἵππος ὅτι τὰ ἡνία του δὲν διευθύνονται ὑπὸ στιβαρᾶς χειρός, ἔλαβεν ἄλλην ὁδόν, συνδεομένην μετὰ τὰς νεανικὰς ἀναμνήσεις τοῦ γέρωκαρᾶ· ἔως ὅτου δὲ τὸν κρατήσω μὰς ὑπῆγεν ἐμὲ καὶ τὸν Μῆτσον, εἰς ἓνα οἰκίσκον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξῆλθον κατὶ ἀρκουδόσκυλα, τὰ ὁποῖα θὰ μὰς ἐξέσχίζαν, ἐὰν ὁ καρᾶς δὲν ἦτο τόσο ἡμερος καὶ τόσο ἀτάραχος εἰς τὰς ἀγρίας ὑλακὰς τῶν, ἐνεκα τῶν ὁποίων ἄλλος ἵππος ἀναμφιδόλως θὰ μὰς ἐπετοῦσε.... Ἐν τούτοις σπεύσαντες οἱ ἀγωγιᾶται μὰς ἔβαλαν εἰς τὸν ἴσον δρόμον, ὅτε κ' ἐγὼ ἐπέστησα μεγαλῆτεραν προσοχήν, χάριν τῆς ἐπαπειλουμένης φιλοτιμίας μου, διότι δὲν εἶνε καὶ μικρὸ πρᾶγμα, κύριε, νὰ σοῦ λέγῃ ὁ ἄλλος ὅτι μ' ἔκαμε ζάπι ἓνα παληλόλο ἐκεῖ πέρα... Ὅχι, ὄχι δὲν ἐδεχόμην τοιαύτας προσβολὰς καὶ διὰ τοῦτο διπύθυνα τώρα τὸν καρᾶν, ἔχων καὶ τὸν νοῦν μου μαζῆ, ἵνα μὴ ἐμβάλω τοὺς γονεῖς καὶ εἰς ἄλλην ἀνυσχίαν, ἢ ὁποῖα χωρὶς ἄλλο θὰ ἐπνύξανε τὴν κατάπτωσιν τῆς φιλοτιμίας μου, διότι ὁ πατέρας ἦτο ἔτοιμος νὰ δέσῃ τὸν καρᾶν μας ὀπισθεν τοῦ ἰδικοῦ τοῦ ἵππου· αὐτὸ μὰς ἐλείπεν ἀκόμη, νὰ υπάγωμεν εἰς τὸ Ἀγρίνιον ἔτσι καὶ νὰ μὰς ἰδοῦν οἱ συντρόφοι μας.... τότε δὲ καλὰ ξεμπερδεύματα ἀπὸ ταῖς κοροϊδίαις....

Καὶ διπύθυνα τὸ ἄλογον μετὰ προσοχήν καὶ μετὰ ζοῆν, παρηγορῶν τὴν φαντασίαν, ἢ ὁποῖα ἐπέτα εἰς τὴν ἀγάπην μου, μετὰ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ τραμπάλα καὶ ὁ χρόνος θὰ μὲ κάμουν νὰ τὰ ξεχάσω ὅλα, ὅλα, καθὼς τόσα ἄλλα. Τοῦτο ὅμως ἤργησα νὰ τὸ λησμονήσω· ἔπειτα μίπως μ' ἀφῆναν κἂν ἤσυχον ἵνα τὸ λησμονήσω τὰ γεγονόσπουλα, τὰ ὁποῖα μαθόντα τὴν περιπλάνησιν μου εἰς τὸ πανηγύρι, καθὼς κ' οἱ γονεῖς μου, οἱ ὁποῖοι ὁσάκις ἀπῆντων εἰς τὰς συμβουλὰς τῶν καὶ διαταγὰς ὄχι φιλοφρόνως, ἀνακαλύψαντες τὴν ἀδυναμίαν μου, μοῦ ἐνθύμιζαν τὴν Ἀγγελικούλαν περιπαίζοντες ἐμὲ:

— Μῶρ' ἀκοῦς νὰ χάσῃ ἴστὸ πανηγύρι!... χά!... χά!... χά!... χά!...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΝΙΑΚ

Τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν «προσοχὴ εἰς τὰ λεγόμενα Κονιάκ» δημοσιευθέντα ἐν τῷ Ἀττικῷ Μουσεῖῳ ἔρθηρα ἡμῶν δὲν ἐμειναν ὅλως ἄνευ ἀποτελέσματος διότι οἱ κ.κ. Ἰάκωβος Κολλάκης καὶ Σ² πωλοῦσιν ἐκτοτε τὴν πρώτην ποιότητα τοῦ Κονιάκ αὐτῶν μετὰ ἐτικέτταν φέρουσαν πρᾶσινα κλιμαστόφυλλα καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν:

«Κονιάκ παλαιὸν Ἰακώβου Κολλάκη καὶ Σ² Πειραιεύς-Ἀθῆναι δι' ἀπλῆς ἀποστάξεως ἐξ οἴνων

Ἰακώβου Κολλάκης».

Πληρετέρα θὰ ἦτο ἡ δῆλωσις ἐὰν ἐτελείωνε διὰ τῆς περιόδου «ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης».

Συγχαίροντες ἐν τούτοις τὸν κ. Κολλάκην διὰ τὴν εὐκρινῆ καὶ μὴ σοφιστικὴν δῆλωσιν του εὐχόμεθα ὅπως καὶ ἄλ-

λοι μὴ μνηθῶσι τὸ παράδειγμα τοῦτο, προὔποτιθεμένου πάντοτε ὅτι ἔχουσι πρᾶγματι Κονιάκ δι' ἀπλῆς, ἢ διπλῆς, ἀποστάξεως ἐξ οἴνων ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης παρεσκευασθέν, διότι ἄλλως δύναται νὰ πάθῃσι ποινικὴν καταδίωξιν.

O. A. P.

ΣΤΑΓΟΝΕΣ

Ὅταν δύο ἐρασταὶ εἶνε σύμφωνοι καὶ αὐτὰ τὰ ὄρη ἀνοίγουν διόδον εἰς αὐτοὺς.

Ἡ τιμὴ εἶνε νῆσος ἀπότομος καὶ ἀπρόσιτος, εἰς ἣν δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ ὁ καταλιπὼν αὐτήν.

Ἡ εὐσέβεια εἶνε ὁ πρῶτος ἔρωσ τῶν νεανίδων, ὡς εἶνε πολλὰκις ὁ τελευταῖος ἔρωσ τῶν γυναικῶν.

Ἡ φιλάρεσκος γυνὴ εἶνε τέρας τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν. Ἀλλὰ γυνὴ ἐρώσα, ὡραία καὶ σώφρων εἶνε τὸ ἀριστούργημα τῆς φύσεως.

Ὁ θρίαμβος τῆς θρησκείας εἶνε νὰ παρηγορῆ τὸν ἄνθρωπον ἐν ταῖς δυστυχίαις καὶ ν' ἀναμηνύῃ οὐρανίους ἡδονὰς ἐν ταῖς πικρίαις τοῦ βίου.

Οὔτε αἱ ὑποπτοὶ φροντίδες, οἱ μοχλοὶ καὶ αἱ κιγκλίδες φυλάττουσι τὴν ἀρετὴν τῶν γυναικῶν οὔτε τὴν ἀγνότητα τῶν παρθένων.

Τὸ ὡραῖον πρόσωπον εἶνε τὸ ὡραιότερον θέαμα· ἡ ἡδυτέρα δὲ ἁρμονία εἶνε ὁ ἦχος τῆς φωνῆς ἐκείνης, ἢν ἀγαπῶμεν.

Μόνον τὴν ἀρετὴν δὲν δύναται τις νὰ καταχρασθῆ, διότι δὲν θὰ ἦτο πλέον ἀρετὴ ἐὰν ἐκάμαμεν κακὴν χρῆσιν αὐτῆς.

Ὁραία γυνὴ, ἔχουσα προτερήματα τιμίου ἀνδρός, εἶνε ὅ,τι ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἡδύτερον· εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ ὅλην τὴν ἀξίαν ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἡ ἰδιοτροπία εἰς τὰς γυναῖκας εἶνε ἐγγὺς τῆς καλλονῆς, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἀντίδοτον καὶ βλάπτῃ ὀλιγώτερον τοὺς ἄνδρας, οἵτινες δὲν θὰ ἐθεραπεύοντο ἄνευ φαρμάκων.

Ἡ μόνη εὐτυχία εἶνε ἡ εὐτυχία συζύγου συναντήσαντος εἰς τὸ θελκτικὸν ἀντικείμενον σύζυγον ἀγαπητὴν, καὶ φίλην καὶ ἐρωμένην, εἰς ἣν ἀφοσιῶν πάσας τὰς ἐπιθυμίας εὐρίσκει τὸ καθῆκόν του ἐν μέσῳ τῶν ἡδονῶν.

Οἱ ἄνδρες πταίσουσιν, ἐὰν αἱ γυναῖκες δὲν ἀγαπῶσιν ἀλλήλας.

Βαρύνεται ἐνίοτε ἡ γυνὴ νὰ εἶνε πάντοτε ἐνάρετος.

ΕΞΕΛΣΙΟΡ

Ἐξέλιος — ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦτο ἔγραφε νέος ἔτι τὴν ἡλικίαν λογογράφος — ἐχάραξε πρὸ μικροῦ τὴν ἀπὸ πολλοῦ ποθητὴν λέξιν «Τέλος» ὑπὸ τὴν τελευταίαν γραμμὴν τοῦ νέου αὐτοῦ διηγήματος. Νῦν ἐπεθεώρει μετὰ πυρετώδους χειρὸς τὰ τετρακόσια ἑβδομήκοντα πέντε φύλλα τοῦ χειρογράφου ἅτινα ἔμελλε νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἐκδότην τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον. Τὸ βλέμμα του διεξήρχετο ἐν σπουδῇ τὰς σελίδας, αἵτινες ἀπῆλθσαν τοσοῦτων μινῶν ἐπιμοχθον ἐργασίαν, τοσαύτας ἀγριπνίας. Εἰς τὰ δραματικώτερα μέρη ἔσταμάτα. Ταῦτα ἀνεγίνωσκε γεγονυία τῆ φωνῇ προσπαθῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἔμελλον νὰ ἐμποιήσωσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας.

Οὕτω παρῆλθον πολλαὶ ὥραι· τὸ ἐν τῷ λαμπτήρι πετρελαίον κατιναλώθη τὸ πλεῖστον, ὅτε δ' ἐπερατώθη ἡ ἐπιθεώρησις ἦτο ἥδη τετάρτη μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥρα.

Παρετήρησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὰ χειρογράφα του, ἐστῆριξεν ἐπὶ τῆς χειρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐδυθίσθη εἰς σκέψεις. Ἄκρα μελαγχολία ἐπεχύθη κατὰ μικρὸν ἐπὶ τῆς μορφῆς του· ἀνεπῆλθον ἐκ τοῦ καθίσματος καὶ διεσκέλασε συγκεκινημένως μεγάλοις βήμασι τὸ δωμάτιόν του.

—Καὶ σύ, ἀνεφώνησεν, ἐνατενίζων τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης χειρόγραφον, καὶ σύ μέλλεις νὰ ἔχῃς τὴν τύχην τῶν προδουτέρων σου ἀδελφῶν!.. Ἀπατηλαὶ ἐπιδοκιμασίαι φιλικῶν στομάτων μέλλουσι νὰ χαιρετίσωσιν τὴν εἰς τὸν κόσμον ἐμφανισίν σου, εὐμενῆ τινα ἄρθρα, ἴσως τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἐκδότου γραφέντα, μέλλουσι νὰ σὲ ὑποδεχθῶσι· ἀναγνώστῃς τις ἴσως δὲ καὶ τινὰς ἀναγνώστρια θέλουσι θλίψῃ εὐγνωμόνως τὴν χεῖρα τοῦ συγγραφέως, . . . καὶ ἔπειτα . . . ἔπειτα θὰ ταῖς εἰς τὴν γωνίαν βιβλιοθηκῶν τινων. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἐθαδάνωσι ἑμαυτὸν, ἐσπούδασα, συνετήρησα μετὰ στοργῆς εἰς τὸ στῆθος μου τὸ ἱερὸν τοῦ ἰδεώδους πῦρ;

«Πράγματι! ἐνυπάρχει τραγικόν τι ἐν τῇ τύχῃ τῶν πλειστών βιβλίων, ἅτινα δίκην σκιῶν παρέρχονται πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ κοινοῦ· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐνδοθεν ἀκούεται τὸ νεκρώσιμον φῶνημα τῶν ρωμαίων μονομάχων; «χαῖρε Καῖσαρ, οἱ μέλλοντες ὕ' ἀποθάνωσι σὲ χαιρετίζουσι»· Οἱ ἐπιθανάτιοι ναί, αὐτὴ εἶνε ἡ λέξις! ἐπιθανάτιοι Ἄλλὰ τὰ βιβλία ταῦτα εἶνε δυστυχέστερα τῶν μονομάχων. Ἀποθνήσκουσι πρὶν ἀγωνισθῶσιν. Φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰ σπέρμα τοῦ θανάτου.

«Ὡ ἀν' οἱ ἀσπάλακες, οἱ ἐπικαλούμενοι βιβλιοθηκάριοι, ἦσαν εὐφρεῖς ἄνθρωποι, ποίας ὀνκτικῆς σατύρας ἠδύναντο νὰ γράψωσι! Παραλαμβάνουσι καὶ καταγράφουσι τὰ τέκνα τῶν Μουσῶν· τὰ πλεῖστα ἔπρεπε νὰ καταγράφωνται ὑπὸ ἰδίων ἐπιγραφῆν, ὡς ἐν τῇ στατιστικῇ τὰ νεκροτόκια βρέθη. Ὑπάρχει πικροτέρα εἰρωνεία δι' ἐν βιβλίον, πλουσίως καὶ περικόμψως δεδεμένον, ἐπὶ ὧραιον χάροτον τετυπωμένον, περικαλλέστατον φέρον τίτλον, πρὸ μικροῦ ἐκδοθῆν, ἢ τὸ νὰ κεῖται παρὰ σιτοδωρῶτους παρελ-

θόντων αἰώνων τόμους καὶ ν' ἀναγκάζεται νὰ λέγῃ: «Ἀριθμῶ ἐνός ἔτους—ἐνός μηνός—μιάς ἡμέρας βίον καὶ ἐν τούτοις ἀπέθανα καὶ ἐτάφην, ἐν ᾧ τὰ ἑκατονταετηρίδων ὄλων βίον ζήσαντα εἶνε νέα, ἀκμαῖα ἐκ κάλλους καὶ ἀθανασίας!

«Ὑπάρχουσι λοιπὸν ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ ἀθάνατοι, ὑπάρχουσιν ἐκλεκτὰ ἔργα ἅτινα διέρχονται διὰ τῶν αἰώνων θεοειδῆ, ὀλύμπιον φῶς ἀκτινοβολοῦντα!

«Ὁ Ἐξέλιος ἔμεινε ὀρθὸς ἀτενίζων ἐπὶ τὴν βιβλιοθήκην του. Ἐν τῷ πλήθει τῶν βιβλίων διέκρινε εἰκοσὶν ἢ τριάντα τόμους οὓς συχνότερον ἠρέσκετο ἀναγινώσκων.

«Τὸ δὲ μυστικὸν τῆς οὐδέποτε ἐκλείπουσιν ζωϊκῆς ταύτης ἰκμάδος, προσεῖπεν ἐξακολουθῶν τὸν μονόλογόν του, τίς δύναται νὰ μοι τὸ ἀποκαλύψῃ; ἐν τοῖς βιβλίοις ἐκείνοις, τὰ ὁποῖα πρὸ πολλοῦ ἀπέθανον καὶ ἐλθμονήθησαν οὐδὲν ἄρα εἶνε τῆς ἀθανασίας ἄξιον; Οὐδὲν τοιούτον εὐρίσκειται ἐν τοῖς σήμερον γασημομένοις: Ἐπιδρᾷ ἄραγε καὶ ἐπὶ τῆς δόξης ἡ εἰμαρμένη, ἡ τυφλὴ τύχη; ἢ μὴ τὸ διάσημον, τὸ ἐπιζῶν ὄνομα εἶνε τέκνον τῆς ἀξίας; Ἄν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα πόθεν προέρχεται ἡ πνοὴ ἡ τὴν ἀθανασίαν εἰς αὐτὰ ἐμφυσῶσα; Ἐκ τοῦ νοῦ ἢ ἐκ τῆς καρδίας; Ἐκ τῆς θλίψεως ἢ ἐκ τῆς χαρᾶς; Ἐκ τοῦ ἔρωτος ἢ ἐκ τοῦ μίσους; Ἐκ τῆς πίστεως ἢ ἐκ τῆς ἀμφιβολίας; Ἐκ τῆς γαλήνης ἢ ἐκ τῆς τρικυμίας; τίς δύναται νὰ τὸ εἴπῃ;

«Ἰσῶς ἐν γένει οὐδεὶς ὑπάρχει κανὼν ἰσχύων ἐξίσου δι' ἅπαντας τοὺς ἀνθρώπους, ὁμοίως ἐξαίρων τὴν ἀκμὴν τοῦ πνεύματός των. Ὁ εἰς εὐρίσκει διὰ βαθείας διανοήσεως ὅ,τι τὸν ἄλλον διδάσκει ἡ ἡδεῖα τῆς καρδίας ἀθωότης. Αἰτία τῆς ἐμπνεύσεως εἶνε εἰς τούτους μὲν ὄξυς καὶ ὀδυνηρὸς πόνος, βαρὺ ὄνειδος, φλεγερὸς ἐκδικήσεως πόθος, αἱ δεινοπάθειαι τῆς ἐξορίας, ὁ νυγμός τῆς πείνης· τῶν ἄλλων αἱ πτέρυγες τῆς φαντασίας κρατύνονται καὶ ἐκτείνονται ἐν τῇ βαθείᾳ σιγῇ, ἐν τῷ ἀσύλω τοῦ οἴκου, ἐν μέσῳ τῆς φαιδρᾶς λαλιᾶς τῶν παιδίων. Ὁ εἰς αἰσθάνεται ἑαυτὸν ὑπέροχον ἐν τῇ προσευχῇ ὁ ἕτερος ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ. Ὁ εἰς ἔχει ἀνάγκην ἀσκητικῆς μονώσεως κοὶ στερησεῶν, ὁ ἄλλος ἔχει ἀνάγκην τῆς γυναικός. Ἄλλ' οὐδὲ γυνὴ σημαίνει τὸ αὐτὸ διὰ πάντας. Ὅτε μὲν εἶνε Βεατρίκη, ὅτε δὲ Λόουρα καὶ ἄλλοτε Φιαμέτα. Εἶνε πνεῦμα ἢ εἶνε ὕλη· εἰς πολλοὺς ἢ γυνὴ εἶνε μηδέν: ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν γυναικῶν. Εἰς τὸν Γκοέτε εἰς τὸν Βύρωνα δὲν ἦτο ἰκανὸς ὁ ἰδεώδης ἔρως ὅστις ἐπῆρκε εἰς τὸν Μούσαν τοῦ Πετράρχα. Ἐν διαφορωτάταις περιστάσεσιν, τὰς μάλιστα ἀσυμβιδάστους καὶ συγκρινόμενας περὶ τέχνης ἀξιώσεις ἐκπληροῦν, ἀνατρέπον καὶ ἐμπαίζουσι τοὺς κανόνας πασῶν τῶν σχολῶν, γενᾶται τὸ ἀριστούργημα, γενᾶται τὸ βιβλίον τῆς ἀθανασίας.»

«Ὁ Ἐξέλιος ἔστη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ἦτο δὲ λίαν σύννους, εἰσῆλθεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, εἶτα δ' ἀνεφώνησε, ὡσεὶ αἰθνήδια τις σκέψεις ἐπῆλθεν αὐτῷ.

«Τὸ βιβλίον τῆς ἀθανασίας! Ὁρθότερον ἄραγε δὲν πρέπει νὰ τ' ἀπακαλέσω, τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας; Ναί, ἐδῶ ἔγκειται τὸ πᾶν. Ἐν φύλλον πολλὰκις ἀσφαλίζει

αἰώνιον ζῶν εἰς ἐν βιβλίον, ἐν μόνον φύλλον· δύναται νὰ καταυγάξῃ θεσπεσίως ἐν μειδιῶσῃ εὐτυχίᾳ· δύναται νὰ ἦ σπαρακτικὴ ὡς ἡ κραυγὴ μητρὸς θεωμένης θνήσκον τὸ παμφίλατον τέκος· δυνατὸν νὰ εἶνε ἡρεμὸς ὡς ἀστεροφειγῆς, νύξ, νὰ μαίνεται ἀγρίως ὡς κυματοπλήξ ὠκεανός. ἠδύ, ἢ ἀπογεμακυρσμένη μουσικὴ, δυνατὸν νὰ εἶνε ὕμνος ἢ κατάρρα. Ἀδιὰφορον!

«Εἰς τὸ φύλλον τοῦτο ὁ συγγραφεὺς διὰ μαγείας τινος ἔθηκεν ἐν μέρος τῆς ψυχῆς του, ἢ ἀκριδέστερον τὴν ψυχὴν τῆς ὄλης ἀνθρωπότητος. Καὶ τούτου ἕνεκα, τούτου ἕνεκα δὲν δύναται ὕ' ἀποθάνῃ. Κατὰ τὴν μακρὰν τῶν αἰώνων πορείαν, ἐφ' ὅσον νοήμων τις ὀφθαλμὸς τὸ ἀναγνώσκει, ἐφ' ὅσον συμπαθὴς κορδία συγκινεῖται ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον φαίνεται ὡς νὰ πάλλαται αὐθις ὁ ταχύς τῆς καρδίας παλμός ὁ ὑπαγορεύσας αὐτὸ· μετὰ τῶν γραμμῶν φαίνονται ὡς ὀρατὰ τὸ μείδιμα, τὰ δάκρυα, ἅτινα πρὸ ἑκατοντάδων ἔτων ἐτῶν ἠδυνήθη νὰ μεταδῶν εἰς μίαν περιόδον, εἰς μίαν πρότασιν, εἰς μίαν λέξιν.—Τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας! εὐτυχῆς ὁ γράψας αὐτό! Ἐκ τούτου μεταδίδεται τὸ θέλητρον καὶ εἰς ἄλλα. Ἄν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἀπολεσθῶσιν ὄλα, θὰ τριδῶσιν ὡς ξηρὰ φύλλα. Ἄλλ' ἂν ὑπάρχῃ, μεταδίδει τὴν ζῶν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ, καὶ ἡ λάμψις αὐτοῦ καταυγάξει καὶ ταῦτα. Μία πρότασις ἐξόχου, μεγάλης ἐννοίας εἶνε διεσκορπισμένη εἰς ἐκατοστῆς πρὸ πολλοῦ λησμονηθέντων βιβλίων. Ἄλλ' αὐτὰ πρέπει ν' ἀποθάνωσι· διότι λείπει ἀπ' αὐτῶν τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας.

«Τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας! ἐξηκολούθησε μὲτ' ὀδνηρῶς ἀπενθαρρύνσεως, μετὰ τῶν 475 φύλλων, τὰ ὁποῖα αἴριον θὰ δώσω εἰς τὸ τυπογραφεῖον, δὲν εὐρίσκειται. Δὲν ὑπάρχει δὲ οὔτε μετὰ τῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἔχω γράψῃ· δὲν θὰ ὑπάρχῃ οὐδὲ μετὰ τῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα μέλλω νὰ γράψω . . . Ἄλλὰ διατί; . . . Ἐὰν ἐπελαμβανόμην ἀπαξ ἔτι τοῦ ἔργου, . . . ἂν ἀπεπειρώμην!

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκ τοῦ λαμπτήρος, οὐ τὸ φῶς ἐταλαντεύετο πρὸ ἰκανῆς ὥρας, ἀνῆλθεν ὀρμητικῶς ἰσχυρὰ φλόξ. Τὸ φῶς ἐσβέσθη αἰθνήδιως καὶ δυσσομία μετεδόθη εἰς τὸ δωμάτιον. Ὁ Ἐξέλιος ἀψυπνισθεὶς εἰς τὸν ἀνδρῆ, πραγματικὸν βίον, ἐζήτησε ψηλαφῶν τὰ φασφῶρα. Ἀνῆλθε κηρίον καὶ παρετήρησε τὴν ὥραν.

Ἡ ὥρα ἦτο ἥδη τετάρτη μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ δριμεῖα τοῦ πετρελαίου ὀσμὴ καθίστα ἀδύνατον τὴν περαιτέρω ἐργασίαν. Απεφάσισε νὰ κατακλιθῇ.

Τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας ἔμεινε ἀγραφον. Οὕτε τὴν ἐπαύριον οὔτε ἄλλοτε ποτὲ κατώρθωσε νὰ τὸ γράψῃ.

Παρῆλθον ἔτι ἰκανὰ. Ὁ συγγραφεὺς ἠσθάνθη ὅτι ἤγγιζεν εἰς τὸ τέρας τῆς ζωῆς του. Προσεκάλεσε τὴν θυγατέρα του, τὸ ἰδεῶδες τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, τὸν σκοπὸν πάσης ἐνεργείας του, εἰς τὴν ἐπιθανάτιον κλίην καὶ εἶπε:

—Τὰ χειρογράφα μου, τὰ βιβλία μου εἶνε ἰδικά σου. Εὐχαρίστως θὰ σοὶ ἀφιέρωνα καὶ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ κόσμου ὄλα ὄσα ἔπλασα. Ἄλλ' ἔπρεπε ἀράγε νὰ συνδέσῃς τὸ

δνομά σου με ένα νεκρόν; Έπερίμανα διαρκώς τὸ φύλλον τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἀξιόν σου, τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας—ἀλλὰ τὸ φύλλον τῆς ἀθανασίας δὲν ἴληθε! . . .

(Enrico Castelnuovo) . . . Κ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΠΤΙΚΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΩΩΝ
ΕΔΕΣΜΑΤΩΝ

Προλαβόντως ἐδημοσίευσα ἐν ἐτέρῳ περιοδικῶ ὀλίγα τινὰ περὶ δυσπεψίας, ἐπιλέγων ὅτι ὁ στόμαχος εἶνε ὁ καλύτερος φίλος τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν λειτουργῇ τακτικῶς: Ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὰ πάντα εἶχουσι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καλῶς, ὅταν πάσῃ τῷ ὄργανον τοῦτο τότε τὰ πάντα βαίνουν κακῶς. Καὶ τῶ ὄντι οἱ ἰατροφιλόσοφοι ἀπάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ἀσπῶν τῶν ἐποχῶν συμφωνοῦσι εἰς τὸ, ὅτι διάφορα νοσήματα προηοῦνται, συνοδεύουσι ἢ ἀκολουθοῦσι τὰς ἀταξίας τῆς πέψεως. Οὔτω λέγει π. χ. ὁ Γαλνός, αἱ παθῆσει τοῦ στομάχου δύνανται νὰ προσξενήσῃσι δύσπνοιαν ἄπνοιαν, ἐπιληψίαν, παραληρήματα καὶ μελαγχολίαν. Ἐχει δίκαιον ὁ ἔλλην συγγραφεὺς, καθὼς ἡ βῆσις τοῦ φυτικού βίου εἶνε ὁ στόμαχος. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ, ἐὰν οὔτος λειτουργῇ κανονικῶς ἢ ὄχι, ἐὰν τὰ προϊόντα ἄτινα παρέχει τῷ ὀργανισμῶ τρέφουσι τὸ σῶμα ἀρκούντως ἢ ὄχι. Ἐὰν ὄχι, ἅπασαι αἱ λειτουργίαι χολαίνουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον. Ἐὰν ὁ στόμαχος ὡς προαύλιον τοῦ αἵματοφόρου συστήματος δὲν λειτουργῇ καλῶς, θέλει παρέχει αἷμα πτωχὸν καὶ πλημμυεῖς. Τοιοῦτον αἷμα δὲν βραδύνει νὰ ἐπιφέρῃ ἀτονίαν τινὰ τοῦ σώματος, μίαν εὐπάθειαν προδιαθέτουσαν τὸν ἀνθρώπον εἰς πολλὰς ἀσθενείας. Τὸ αὐτὸ ἐπρέδευε μεταξὺ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν καὶ ὁ διδάσχος τῶν Παρισίων καθηγητῆς Μπὸ (Beau).

Κατὰ συνέπειαν νομίζω ῥῶνιμον νὰ ἀποφεύγωμεν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ διαταράξῃ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ στομάχου. Ἵνα ἐπιτευχθῇ τὸ τοιοῦτον ἀπαιτεῖται κατ' ἐμὲ πρὸ πάντων ἡ ἀκριβοῆς γνῶσις τοῦ βαθμοῦ τῆς πεπτικότητος τῶν συνήθως πρὸς τροφήν τοῦ ἀνθρώπου χρησιμευσουσῶν ὑλῶν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παραθέτω ἐνταῦθα κατάλογον ἐξ οὗ φαίνεται πῶς ἂν χρονικὸν διάστημα ἀπαιτεῖται πρὸς χόνευσιν τῶν πλείστων εἰδῶν τῆς τροφῆς. Σηκμειωτέον ὅδε ὅτι ὁ κατάλογος οὗτος στηρίζεται ἐπὶ ἀκριβῶν χυμικῶν ἐρευνῶν.

Χωνεῖνται ὁθεν:

1. Τὸ νερόβραστον ὀρτίζιον εἰς ὦραν 1.

2. κτυπημένα ὠά, ζωμὸς ἐκ φάρου (Faro), ὁπτόν ἀγρευμα (κυνήγιον), κομπόστα ἐκ μύλων ἢ ἀπιδίων καὶ ἐξ ὀπορῶν ἐν γένει καλῶς βρασμένων, λάπαθος (σπανάκι) ἀσπῶραγγοί, πολτός ἐκ πίσου (μπίζλια καὶ φτσουλιῶν εἰς ὦραν 1 1/2.

3. μυελὸς καὶ βραστὸς σαγοῦ (Sago) 1 3/4

4. Βραστὸν γάλα ὠά ὠμά, ἥπαρ ὁπτόν τοῦ βοός μπακαλάος βραστὸς ὦρας 2.

5. γάλα ἄβραστον, καὶ ἰνδικὴ ὄρνις βραστὴ 2 1/4.

6. Ἰνδικὴ ὄρνις ὁπτὴ ἀγριόχοιρος ὁπτὸς, ἀμνός ὁπτὸς, χοιρίδιον ὁπτὸν, γυιόμυλα τιγανιτὰ καὶ ὄσπρια ἐκλεπιζόμενα 2 1/2

7. πλακοῦς (pudding) ἐξ ὠῶν καὶ γάλατος πριζόλαι βόϊαι τρυφεραι, ὄρνιθες, καπῶνια κοὶ ὄστρεα 2 1/4.

8. ὠά ἥμιπαγῇ (μελάτα), κριός ὁπτὸς, χοιρομήρον ὠμὸν ψαχνὸν, βόϊον κρέας ὁπτόν, χονδροὶ ἰχθύες Beefsteak, εἰς ὦρας 3.

9. Κρέας ὁπτόν μεγάλου βοός, Boastbeef, δαυκία (καρότα) βραστὰ, διάφοροι σαλάται ἢ χορταρικά 3 1/4.

10. Κρέας ὁπτόν μεγάλου χοίρου, νωπὸν χοιρινὸν κρέας ἀλατισμένον, βούτυρον διαλελυμένον, ὠά ἐψθᾶ, παλαιός τυρὸς, λουκάνικα γεωμίνα βραστὰ, ῥαπάνια στοργυλιὰ λευκὰ βραστὰ, ζωμὸς κριοῦ, νοπὸς ἄρτος ἐκ σίτου, λευκὰ λάχανα βραστὰ, ῥαφανίς ἀγρία βραστὴ (Κρέν), κρόμυμα βραστὰ 3 1/2.

11. Παχὺ βόϊον κρέας, καφεὶ μετὰ ἄρτου ἐπαλειψομένου διὰ βουτύρου 3 1/4.

12. Ὄρνιθες ἢ νῆσσαι (πάπια), ψηταί, μόσχος ψητός 4.

13. νῆσσαι ἀγριαὶ καὶ χοιρινὸν κρέαμετὰ λαχάνων 4 1/4.

14. Ταριχευτὸν κρέας μετὰ τουροὶ (Sauerkraut) εἰς ὦρας 4 1/2.

15. Λουκάνικα τιγανιτὰ, βραστοὶ τένοντες, ὁπῶρα μετὰ σπληροῦ πυρῆνος, ὄπωπ. π. χ. τὰ κεράσια 5.

16. Ἐγχείλως παχεῖς ψητοὶ 6.

Ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῶν χρονικῶν διαστημάτων ἄτινα ἀπαιτοῦνται πρὸς χόνευσιν τῶν ἀναφερομένων ἐδεσμάτων ἐσυμβουλεύθη ἐν μέρει τὸ ἐσχάτως παρὰ τοῦ ἐν Λειψία ἐκδότου Ἐδουάρδου Κοῦμερ δημοσιευθὲν σπουδαῖον σύγγραμμα τῆς χημικῆς μαγερικῆς τοῦ διαπρεποῦς ἰατροῦ Κλέκε.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω καταλόγου καταφαίνεται ποῖα φαγητὰ ἀνθρώποι ἀδυνάτου κράσεως ἢ καὶ ἀσθενεῖς ὀφείλουσι νὰ ἀποφεύγωσι, καθότι εἶνε κανὼν τῆς υἱεῖνῆς οἱ τοιοῦτοι νὰ μὴ κάμουν χρῆσιν τροφίμων, ὧν ἡ διάρκεια τῆς πέψεως ὑπερβαίνει τὰς 4 ὥρας.

Περαιτέρων προσθέτω, ὅτι τὸ πολὺ ἔλαιον τὸ πάχος καὶ τὸ πολὺ ὄξος δυσκολεύουσι τὴν πέψιν ἐν ᾧ ἂν προστεθῇ εἰς τὴν τροφήν ἄλας, πῆπερι, συνάπι καὶ κιννάμωμον, ἰδίως δὲ ζάχαρι καὶ οἶνοι, ἡ πέψις διευκολύνεται.

ΒΕΡΝΑΝΔΟΣ ΟΡΝΣΤΑΙΝ

Η ΠΑΤΙΝΑ ΔΑ

«Ἐόπινα γλυκερά μου ἀγάπη, χρυσή μου ἐλίπλις, ἡ ρὲξ εἶνε ἡρεμος, καὶ ἡ φύσις ἐπίσης ρυσιάζει, ὅλα εἶνε σιωπηλά, μόνον ἡ λαμπρὰ σελήνη χωρὶς ἐν τῇ ἡμέρῃ ταύτῃ, καὶ προχωρεῖ κεχημικῶς καθὼς ἐμὲ, εἰς τὴν μοναξιά, γαληνιαία καὶ αὐτοῦ τοῦ στερεώματος!

Δυνατὸν σκληρὰ θέλλεις νὰ μᾶς χωρίση, ἀς εὐρωμεν λοιπὸν μίαν μικρὰν γωνίαν γῆς εἰς τὴν ὁποίαν νὰ καταφύγωμεν...

Ἐόπινα γλυκερά μου ἀγάπη, ἡ ρὲξ εἶνε ἡσυχος. Ἡ μικρὰ λέμβος μου μᾶς ἀναμένει ἐκεῖ κάτω ἐπὶ τῆς παραλίας ἔρημος.

Ἡ σελήνη λάμπει, γλωμάτη ἀπὸ οἴκειον, καὶ οἱ δύο ἐρασταὶ πλήρη θερμοῦ ἔρωτος, τοὺς ὀ

φθαλμοὺς βουρκαμένους ἀπὸ θερμὰ δάκρυα θεῶνται ἀλλήλους.

Η ΦΥΓΗ

Κωπηλάτει γλυκερά μου ἀγάπη, ὄνειρον τῆς ζωῆς μου κωπηλάτει, δια νὰ φώγωμεν μακρὰν, ἐμπρός, προτοῦ ἢ αὐρα πνεύσει ἐπὶ τῶν ἡρέμων τῆς θαλάσσης ὑδάτων. Παρατηρεῖς τὴν γῆν, ἥ τις ἀπομακρύνεται καθὼς ἐν ῥέφος σκοτεινόν, μᾶς ἀποχαιρετᾶ. διευθύνει πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀσπασμοὺς τῆς μετὰ βᾶθρ ἀναστεραγμόν! . . . Εἰς τὸ καλὸ μικρὰ κοιλίας, καὶ σείς διανυγεῖς πηγαὶ καὶ δροσεραὶ, εἰς τὸ καλὸ ὠραταὶ πρωταὶ μετὰ τοὺς γλυκεῖς κελαδικομοδῶν πτηνῶν. Χαίρεται διὰ παντός.

Ἡ μήτηρ μου μακρὰν σοῦ, ἐπὶ τῆς ἔστῃς γῆς, μοὶ ἀποστέλλει μίαν θερμὴν θερμωτάτην ἀγάπην.

Κωπηλάτει γλυκερά μου ἀγάπη κωπηλάτει, διὰ νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ μακρὰν, προτοῦ ἢ αὐρα ἢ γλυκεῖα ἐπὶ τῶν ἀκινήτων καὶ ἡρέμων τῆς θαλάσσης ὑδάτων πνεύσει.

Ἐκ Σμύρνης.

ΚΩΝΣΤ. ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ἱστορία τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ ὑπὸ Ἐπ. Κυριακίδου δημοσιογράφου, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῶν ἡμερῶν μας 1832—1892. Μετὰ εἰσαγωγῆς ἐπὶ τῶν διαφόρων ἱστορικῶν περιπετειῶν τοῦ ἔθνους κλπ. μετὰ εἰκονογραφίῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς Βασιλικῆς Τυπογραφίας Ν. Ἰγγλέση 1892. Τῆς 2ῆς ἀνω δευτέμου Ἱστορίας ἐξεδόθη ὁ πρῶτος τόμος συγκελιμένος ἐκ 40 μεγάλων τυπογραφικῶν φύλλων ἐξ 680 σελίδων μετὰ πλείστων ὁσων σημειώσεων καὶ εἰκονογραφειῶν, τιμᾶται δὲ δρ. 10. Συνιστῶμεν εἰς πάντας τὴν ἀνάγκην τοῦ πρώτου τούτου ἱστορικοῦ ἔργου τῆς Ἑλλάδος.

— Δόγος εἰσιτήριος εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν δογμάτων ἀπαγγελθεὶς τῇ 26 Φεβρουαρίου 1892 ὑπὸ Προκοπίου Β. Οἰκονομίδου Ἀρχιμανδρίτου καὶ τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς Βασιλικῆς Τυπογραφίας Ν. Γ. Ἰγγλέση 1892.

— Ὁ Οἰκονομολόγος. Ἀγγέλλεται ἡ προσεχὴς ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδος ταύτης κατὰ Σάββατον ὑπὸ Χ. Μακρίδου δημοσιογράφου καὶ γνωστοῦ ἐκδότου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ὁδηγοῦ. Ὁ Οἰκονομολόγος συντασσόμενος μετὰ προσοχῆς καὶ σοβαρῶς θὰ περιέχῃ τὰ τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, γεωργίας, χρηματιστηρίου, συγκοινωνίας κλπ. Ἡ συνδρομὴ του ἔσεται δρ. 10 ἐν Ἑλλάδι καὶ 12,50 χρ. ἐν τῷ ἔξωτερικῶ.

— Διηγήματα. Ὁ ἐν Ζακύνθῳ λόγιος φίλος κ. Π. Π. Ἀδούρης ἀγγέλλει τὴν ἐκδοσιν εἰς ἕνα τόμον κομψότατον τῶν πρώτων αὐτοῦ διηγημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον: Τάσια — Πατέρας Πλοῦσιος Ζηλία — Χωρὶς ὄνομα. — Τὸ φάντασμα. — Παλιῶς ἀρχιοντας. — Στὴ φυλακή. — Ἐκδικησις. — Πικνωφῆται.

— Αἰγυπτιακὰ σκαριφετήματα. Ἡ φιλαρμονικὴ ἐν Αἰγύπτῳ. — Δόγος καὶ προπόσεις Α. Φιλαδελφείως. — Ἐπιστολαὶ ἐξ Αἰγύπτου ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Φιλαδελφείως ἐν Ἀθήναις 1892.

— Ἐκπαιδευσις σύγγραμμα περιοδικῶν τριῶν τοῦ μηνός ἐκδιδομένου τῆς συνεργασίας τῶν διαπρεπῶν παρ ἡμῶν ἐπιστημῶν ὑπὸ Π. Π. Οἰκονομίδου διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου. Ἐν Ἀθήναις συνδρομὴ ἔτησ. δρ. 6 ἔξ. φρ. 7.

— *Ἡ Ξενομανία*, κωμῳδία ὑπο Ν. Λάτκαρη διηγηροῦ. "Ἐκδοσις δευτέρα (ἐκ τοῦ Παλαινοῦ) ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου ὁ Κόσμος 1892. Ἡ νέα αὕτη κωμῳδία τοῦ κ. Λάτκαρη ἦτις ἐπαρεστάθῃ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. θιάσου ἢ Πρόσοδος, εἶνε ἐκ τῶν καλῶν νεωτέρων ἔργων τοῦ Ἑλληνικοῦ δραματολογίου, γεγραμμένη μετ' ἀρκετῆς εὐφυίας καὶ δεικτικότητος. Κυβητῆται δὲ καὶ ὑπὸ κλλιτεχνικωτάτου φωτοτυπικοῦ ἐξωφύλλου, σχεδιασθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Α. Φιλαδελφείως.

— *Ἰω. Πετρώφ*. Ὁ γνωστός παρ' ἡμῶν λόγιος ἀνὴρ κ. Ἰω. Πετρώφ ἐκ Μόσχας ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνεκδοτῶς καταγιγόμενος, κατήρτισεν ἱστορικὸν καὶ ἐθνολογικὸν ἄτλαντα τῆς Μακεδονίας, ἐν ᾧ διαπολαπλῶν πινάκων, ὡς ἐν πανοράματι, παρίσταται ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἀρχαίου βασιλείου ὑπὸ Περδίκᾳ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Τὸ ἔργον τοῦτο ἄξιον τῆς ὑποσημειώσεως τῶν Ἑλλήνων διήρηται πρὸς εὐκολίαν εἰς τέσσαρα τεύχη, ὧν ἕκαστον τιμᾶται δραχμῶν 15. Γό ὅλον ἔργον περιλαμβάνει περὶ τὰς χιλιάδας εἰκόνας καὶ πλέον τῶν 180 πινάκων.

— *Ἰπόμνημα* περὶ τῶν ὄρυκτῶν τοῦ ἀργύρου τῆς Μήλου καὶ τῆς ἑξαγωγῆς τοῦ ἀργύρου κατὰ τὰς ἐν Μεταλλουργείῳ τοῦ Λαυρίου ἐκτελεσθείσας δοκιμασίας ὑπὸ Α. Κορδέλλα γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν Μ. Α. καλλιγραφίου κ.λ.π. Ἐν Ἀθήναις 1892.

— *Λόγος ἐναρκτήριος* ἐκφωνηθείς κατὰ Μάρτιον τοῦ 1892 ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς ὑπὸ Βαρβολομαίου Α. Γκιζῆ ὑφηγητοῦ τῆς χειρουργικῆς κ.λ.π. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς Β. τυπογραφίας Ν. Ἰγγλέση 1892.

— *Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* Δελτίον Α'ον περιέχον τὰς ἐρρασίας τῆς ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τῆς 31 Δεβρίου 1891. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς Β. τυπογραφίας Ν. Ἰγγλέση 1892.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁ Γλάδστων.

Ὁ «μέγας γέρον» ἦδη προτίσεται τῆς νέας κυβερνήσεως τοῦ μεγάλου Ἀγγλικοῦ κράτους. Τὸ ὑπουργεῖον ἐσχηματίσθη ἐν τῶν ὀλίγων ἡμερῶν, ἀμέσως δ' ἡ κυβέρνησις ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν πλῆρες

τὸ σχέδιόν τῆς περὶ τῆς ἰρλανδικῆς ἀυτονομίας, τῆς τελευταίας μεγάλης ὑποθέσεως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὁ Γλάδστων ἀφιέρωσε τὴν ὀλύμπειον εὐγλωττίαν του καὶ τὴν φλογερὰν δραστηριότητα τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς ζωῆς του.

Ἡ ἀνοδος αὐτοῦ θὰ ἐχαιρετίσθῃ πανταχοῦ τοῦ κόσμου, ὅπου πάλλουν καρδιαὶ φιλελεύθεροι. ἰδιαιτέρως δ' εἰς τὰς χώρας, τῶν ὁποίων ἡ κτηνώδης βία ἀρχει καὶ εἰς τὰς ὀδύνας τῶν ὁποίων πολλακτικῆς ἐχυσε βάλσαμον παρηγορίας ἰλαρῆς ἢ φωνῆ τοῦ Ἰαδστωνος, ὑψωθεῖσα ἐπιβλητικὴ καὶ μεγαλοδύναμος.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Δανίας.

Ὁ γεραρὸς βασιλεὺς τῆς Δανίας ἐόρτασε τὴν πεντηκοστὴν ἐπετηρίδα τῶν γάμων του. Αἱ κυματοπλήγες ἀκταὶ τοῦ νησοσπάρτου κράτους του, ἡ ἱπποτικὴ γῆ τῆς Δανίας, τὴν ὁποίαν ἀφθιτος περιστρέφει ἡ αἰγλη τῶν μεσαιωνικῶν παραδόσεων, αἱ καρδιαὶ τῶν θαλασσομάχων ἀλλὰ νομοταγῶν κατοίκων τῆς συμμερίσθησαν τὴν ἡγεμονικὴν πανήγυριν καὶ ἐνίσχυσαν διὰ τοῦ πυρός τῶν εὐχῶν των τὴν λάμψιν τῆς ἀγαλλιᾶσεως, ἦτις διεχύθη ἐκ τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων τῆς Κοπενάγης. Ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τούτων συνεκεντρώθησαν στέμματα κραταιὰ καὶ σκῆπτρα ἀκνινοδόλα καὶ πᾶν ὅτι εὐγενέστερον ἐπιδεικνύουσιν οἱ Θρόνοι τῆς Εὐρώπης. Βασιλεῖς καὶ πρίγκιπες καὶ βασιλισσαὶ καὶ ἡγεμονίδες ἐλάμπρυναν διὰ τῆς παρουσίας των τοὺς χρυσοῦς γάμους τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Δανίας, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὗτοι ἀπέβρευσαν.

Πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν, τῇ 14 Μαΐου 1842, ὁ μόλις εἰκοσιπενταετῆς υἱὸς τοῦ δουκὸς τοῦ Σλέσβιγ Ὀλστᾶιν συνήρχετο εἰς γάμον μετὰ τῆς εἰκοσιτέσσαρας Ἀπριλίους ἀριθμούσης πριγκιπίσσης Λουίζης, θυγατρὸς τοῦ Λανδγρᾶδου τοῦ Ἐσσεν-Κάσσελ. Ὁ γάμος οὗτος νυλογήθη παρὰ τοῦ Θεοῦ. Μετὰ παρέλευσιν εἰκοσαετίας περίπου τὸ πριγκιπικὸν ζεῦγος ἀνήρχετο

ἐπὶ τοῦ Δανικοῦ Θρόνου. Ὡς βασιλεὺς, ὁ Χριστιανὸς Θ' ὑπέστη πικρίας καὶ συμμερίσθη τὰς ἀτυχίας τοῦ λαοῦ του. Ἀλλ' ὡς βασιλεὺς ἐνήργησε πᾶν ὅ,τι ἐξηρτάτο ἐξ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῶν ὑπηκόων του. Ὡς βασιλεὺς ὁ γεραρὸς Χριστιανὸς εἶδεν ἑαυτὸν περιστοιχόμενον ἐν σεβασμῶ καὶ τιμῇ ὑπὸ κραταιῶν μοναρχῶν καὶ πριγκίπων, οἱ ὁποῖοι συχνὰ καταφεύγουσιν ὑπὸ τὴν φιλοξενον σκέπην τῶν ἀνακτόρων τοῦ Φρένδενσδοργ, οὐχὶ ἵνα διαδουλευθῶσιν ὡς αὐθένται καὶ κύριοι περὶ τῶν ἰδίων συμφεροντῶν καὶ των τυχῶν των λαῶν, τοὺς ὁποίους κυβερνῶσιν, ἀλλ' ἵνα ἀπολαύσῶσιν ἐκεῖ τῆς ποθητῆς γαλήνης, ἦτις φεύγει τοὺς ἐστεμμένους πλείοτερον ἢ τοὺς κοινούς ἐνιτούς, καὶ συναισθανθῶσι πρὸς στιγμὴν ἠδύτητα ὅτι ἀνθρωποὶ εἶνε καὶ οὗτοι. Ὁ οἶκος τῶν βασιλέων τῆς Δανίας κατέστη οὕτως ἱερὸν ἐνευκτῆριον, ἀπρόσιτον εἰς τὴν τύρβην καὶ τὰ μίσῃ τῆς πολιτικῆς, καὶ μοσχοβολοῦν τὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην, καὶ διαχέον τὴν λήθην τῶν ἐγκοσμίων.

Ὁ βασιλεὺς Χριστιανὸς καὶ ἡ βασίλισσα Λουίζα διὰ πεντηκοστὴν φορὰν ἐορτάζοντες τὴν γλυκυτάτην ἐπέτειον τοῦ γάμου των, βλέποντες κύκλῳ αὐτῶν συνωθούμενον τὸν ἐκλαμπρον κόσμον τῶν πολυφιλήτων τέκνων των (πλὴν ἐκείνων φεῦ! τῶν ὁποίων ὁ θάνατος δὲν ἐφείσθη, πλὴν δύο ἐκ τῶν εὐγενεστέρων καὶ ὠραιότερων ὑπάρξεων, αἰτινες ἀνέτειλάν ποτε ἐπὶ θρόνων, τοῦ Δουκὸς τῆς Κλαρεντίας καὶ τῆς ἀλθισμονήτου μας Ἀλεξάνδρας) στρέφουσι τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀνατρέχουσι τοὺς σταθμούς, τοὺς ὁποίους ἐν τῷ παρελθόντι διήνυσαν καὶ ὡς ὁ Φιλίμων καὶ ἡ Βαΐκις τοῦ μύθου, αἰσθάνονται ἑαυτοὺς ἐν ἀποθεώσει δευτέρας τινὸς νεότητος. Ἡ Ἑλλὰς συμμεθέξε μακρόθεν τῆς χρυσῆς ἐορτῆς καὶ ἐγκαρδίους ἐπεμψε τὰς εὐχὰς τῆς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ μακροβιότητος τῶν σεπτῶν γονέων, ἐξ ὧν ἀνεβλάστησε καὶ ὁ ἡμέτερος βασιλικὸς Οἶκος.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου ἐκ περιστατικῶν ὄλως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῆς σιωπηλῶς προέβη εἰς τὴν διακοπὴν ἐπὶ τινὰς μῆνας τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου. Ἐκτυπουμένου ὡς γνωστὸν τοῦ εἰκονογραφημένου μέρους ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ κ. Γρουνδμαν διὰ συστήματος νεωτάτου τῆς φωτοτυπολιθογραφίας, ἠναγκάσθημεν, ἕνεκεν τῆς ἀναχωρήσεως εἰς Γερμανίαν τοῦ κ. Γρουνδμαν, μόνου γνωστοῦ τοῦ συστήματος τούτου ἐν Ἑλλάδι, νὰ καταφύγωμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν προμήθειαν εἰκόνων ἐξ Εὐρώπης καὶ συνεπῶς εἰς τὴν διακοπὴν τοῦ φύλλου μέχρις ὅτου λάθωμεν αὐτάς.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ λόγου τούτου ἡ μακρὰ σιωπὴ καὶ ἡ ἐντελής ἀδιαφορία πρὸς τὰς ληξιπροθέσμους ἄλλως ὑποχρεώσεις πολλῶν ἐκ τε τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν κ.κ. ἀνταποκριτῶν καὶ συνδρομητῶν ἡμῶν, οὐχὶ μόνον τοῦ τρέχοντος 4ου ἔτους ἀλλὰ καὶ τοῦ παρελθόντος 3ου ἐνέβαλεν ἡμᾶς εἰς σκέψεις πικρὰς καὶ εἰς ἀπογοήτευσιν πλήρη περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου.

Βεβαίως διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου, φύλλου λίαν δαπανηροῦ καὶ μοναδικοῦ ἐν Ἑλλάδι, ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ δὲν ἐπεδίωξε μὲν νὰ προσπορισθῇ κέρδη ἔστω καὶ ἐλάχιστα ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἰδρύσιν Ἑλληνικῆς illustration ἀλλὰ δὲν ἐπίστευσεν ὅμως ὅτι διὰ τὰς τόσας θυσίας ἡμῶν, ἃς παρηκολούθηον δαπάναι πολλαὶ καὶ ἐργασία ἐπίπονος, θὰ εὐρίσκοντο τινὲς τῶν κ.κ. ἀνταποκριτῶν καὶ συνδρομητῶν νὰ σφαιτερισθῶσιν ἀλλότρια χρήματα.

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ἄτυχῶς δὲν εἶμεθα οἱ πρῶτοι οὕτω οἰκτρῶς φλεβοτομούμενοι παρά τινων κ.κ. ἀνταποκριτῶν καὶ συνδρομητῶν ἡμῶν, ἢ μέθοδος αὕτη ἐπέφερε πρὸ πολλοῦ τὸν μαρασμὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὰ γράμματα. Ὅπου ἀλλαγῆς πᾶσα εὐσυνήδητος διανοητικὴ ἐργασία θεωρεῖται πρωτίστης ἀνάγκης καὶ ἀμέσῃ πληρωμῆς ἢ μάλ- λον προπληρωμῆς, ἐδῶ τὸνναντίον. Πλὴν διὰ τῶν γραμμῶν τούτων ἡμεῖς δὲν θὰ ὑποδείξωμεν τὰ κακῶς κείμενα, ἢ παροῦσα δὴλωσις σκοπὸν ἔχει ἀφ' ἑνὸς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πρόσκαιρον διακοπὴν τοῦ φύλλου, ἀφ' ἑτέρου νὰ κατα- χωρήσωμεν γενικὸν κατάλογον τῶν καθυστερουμένων συνδρομῶν ἐκ τῶν 2 τελευταίων ἐτῶν τοῦ Ἀττικῶν Μουσείου ὅπως οἱ πάντες λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἀποστολῆς μόνον τοῦ ἀνά χειρας 18^{ου} τεύχους, προτιθέμενοι διὰ τοῦ ἀμέσως ἐπομένου πρὸς μὲν τοὺς πλείστους δυστροποῦντας νὰ διακοπῇ ὀριστικῶς ἢ ἀποστολῇ τοῦ φύλλου καὶ νὰ ζη- τήσωμεν δι' ἄλλης ὁδοῦ τὰ ὀφειλόμενα ἡμῖν, πρὸς δὲ τοὺς λοιποὺς νὰ ὑπενθυμῆσωμεν τὴν ἐξ ἀμελείας βεβαίως μὴ ἀποσταλῆσαν εἰσέτι ἐτησίαν συνδρομὴν των.

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟῦ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟῦ	
ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΜΕΝΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ		ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΜΕΝΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
Κ. Μαυρουκάκης, Μέγαρο	ἔξ. 6	Κλ. Δεμερτζής, Θάσος	ἔτ. 12
Κ. Νίκας, Τρίκαλα	ἔτ. 12	Π. Κωστής, Αἴγυπτος	" "
Ι. Χριστογιώργος, Σοφάδες	" "	Ι. Δαννέσης, Καύκασος	" "
Χ. Βλασσόπουλος, Ἰθάκη	" "	Αγ. Ἀντωνίου, Βουλγαρία	" "
Λ. Γεωργίου, Αἴγιον	" "	Τανατάσος	" "
Ἀσπασία Πετροπούλου	ἔξ. 6	Λ. Βαλάσσης, Παλαιὰ Φώκαια, καθυ- στερεῖ εἰσπραχθεῖσας συνδρομὰς	135
Θ. Μ. Πειραιεύς	ἔτ. 12	Λ. Γεωργιάδης, Σμύρνη, καθυστερεῖ εἰσπραχθέν ὑπόλοιπον	77
Ἡρ. Χαρώνης, Πάτραι	" "	Χ. Π. Λυδάκης, Ἡράκλειον, καθυστε- ρεῖ εἰσπραχθεῖσας	200
Γ. Ἀθανασιάδης, "	" "	Α. Κωνσταντινίδης, Μυτιλήνη, 2 τό- μους π. ἔτους	20
Η. Οικονομόπουλος, "	" "	Γ. Ζορμπᾶς, Βουλγαρία, κατεκράτησε 60 περιπίου συνδρομὰς ἐτησίως	750
Α. Σταυρόπουλος, ἔξ. 6	" "	Δ. Σιμαντήρας, Μυτιλήνη, κατεκρά- τησε περίπου 20 συνδρομὰς	200
Ν. Γκολφινόπουλος, "	" "		

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟῦ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟῦ	
ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΜΕΝΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ		ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΜΕΝΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
Α. Κωνσταντόπουλος, Βῶλος	ἔτ. 10	Β. Ἀναγνωσοόπουλος, Τάρασι	ἔτ. 10
Ι. Πάππος, "	ἔξ. 5	Σ. Σπανουδάκης, Ξηροχώριον	" "
Σ. Πιπυλιγκας, Στυλῖδα	" "	Λ. Σταματιάδης, Χαλκίς	" "
Δ. Ζήζος, Ζάκυνθος	ἔτ. 10	Π. Μαμακίδης, Πειραιεύς	ἔξ. 5
Δ. Βερενίκης, "	" "	Θ. Μ.	ἔτ. 10
Κ. Στεροδίμος, Ἀργίνιον	" "	Α. Μ.	" "
Δ. Χατζηναδάμ, Λάρισα	ἔξ. 5	Ὁ ἐν Ἰθάκῃς Ἀνταποκρ. 6 ἔτ. καὶ 1 ἔξ. 65	" "
Α. Ζαγκαρόλ, Κέρκυρα	ἔτ. 10	" " Καρδίτση Ἀνταποκριτῆς 6 ἔτ. 60	" "
Κ. Μπίστης, "	ἔξ. 5	" " Αἰγίω 4 " 40	" "
Σ. Φλωριῆς, "	ἔτ. 10	" " Γαλαξειδίω 2 " 20	" "
Β. Γύπαρης, Σῦρος	" "		
Ν. Σαγιάς, Πάτραι	" "		
Κ. Κ. Κ.	" "		
Α. Σταυρόπουλος, "	" "	Αἴγυπτος Π. Καστάνος	ἔτ. 12
Ι. Βαρδούκας, "	" "	" Α. Πρίγκος	" "
Σ. Καργάδης, "	ἔξ. 5	" Ι. Πάγκαλος	" "
Α. Χρώνης, "	ἔτ. 10	" Ο. Χριστιάνος	" "
Ι. Χριστογιώργος, Σοφάδες	" "	" Α. Κυριακός	" "
Α. Τριβεζάς, Κύθηρα	" "	" Α. Δεκαβάλλας	" "
Δ. Τριπλάς, Ἀσόδος	" "	Κων]πολις Χ. Παπαδόπουλος	" "
Α. Σομμαρίπας, Νάξος	" "	" Μ. Παπαδόπουλος	" "
Ν. Καράλλης, Κύμη	" "	" Κ. Μεταξᾶς	" "
Κ. Α. Δούκας, Θεσσαλία	" "	Βένχα Ν. Λάμπρος	4 " 48
Ν. Ἐλευθεριάδης, Ἰσθ. Κορίνθου	" "	Μανσόυρα Δ. Λασπόπουλος	3 " 36
Κ. Μαυρουκάκης, Μέγαρο	" "	Πέργαμος Π. Καλαμπάκας 6 Β' ἔξ. 1 ἔτ. 48	" "
Α. Μαντζούνης, Τρίπολις	" "	Τσανταρλῆ Η. Ἀνδρέου 4 Β' ἔξ. 24	" "
		Μιτυλήνη Ν. Βλαστόπουλος 13 ἔξ. 78	" "
		Ρουμανίας Β. Γρικουλέσκος	ἔτ. 12
		" Α. Ἀποστολάτος	" "
		" Κ. Τάππας	" "
		" Κ. Σάσος	" "
		Ρωσσίας Β. Βουρβουνάκης	ἔξ. 6
		" Ν. Πόποβιτς	" "
		" Τ. Τικτόπουλος	" "
		" Π. Πόγδανος	" "
		Λονδίνον Ι. Βάρδας	ἔτ. 12
		Κων]πολις Γεράρδος καὶ Σας 5	" 60
		Χῖος Μ. Τσελεπίδης	" "
		Κρήτη Χ. Π. Λυδάκης	3 " 36
		Βουλγαρία Α. Ἐνυάλης	12 " 144
		Κύπρος Π. Πατίστας	" 12
		" Μ. Ταρήφης	" "
		" Σ. Δ.	" "
		Τεργεστῆ Ε. Φόρος	" "
		Μάλτα Σ. Φιλίππιδης	" "
		Καβάλλα Σ. Χαλκιᾶς	" "
		Βραΐλα Γ. Χαλκιᾶς	" "
		Θεσσαλονικὴ Ν. Χριστομάνος 3 ἔξ. 2	" 42
		Σμύρνη Ι. Καρπούζης	" 12
		Μεγάλλα Β. Στίνης	" 12
		Ἡράκλειον Ι. Βλαστός	5 ἔξ. 30
		Θάσος Κ. Δημοτριάδης 6 ἔτ. 72	" "
		Σμύρνη Α. Βαλάσσης	8 " 96
		Καύκασος Ι. Δαννέσης	9 " 108
		Ροστόβιον Σ. Γοργορίνης	7 " 84

Ὡς γνωστὸν τὸ 4^{ον} ἔτος τοῦ Ἀττικῶν Μουσείου ἤρξατο τὸν προπαραελθόντα Ἰούλιον τοῦ 1892 ἕνεκα ὅμως τῆς ἐπεληούσης διακοπῆς τοῦ φύλλου κατὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους ἔλλειπον ἐν ὅλῳ 7 ἀριθμοὶ ἦτοι εἶχον ἐκδοθῆ μέχρι τοῦ 17^{ου} καὶ ἐπομένως τὰ ἤδη ἐκδιδόμενα τεύχη ἕως τὸν ἀριθμὸν 24 θὰ ἀποτελέσωσι συνέχειαν τοῦ 4^{ου} τόμου ἐκδιδόμενα ἀπὸ 15 ἡμέρων ἦτοι ἀπὸ 15 Ὀβρίου ε. ε. ἕως 31 Δεβρίου ε. ε., εἶτα δὲ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1893 ἄρξεται τὸ 5^{ον} ἔ-τος μετὰ μεγάλων καὶ πολλῶν βελτιώσεων. Μεταξὺ δὲ τῶν 7 ἐκδοθησομένων τευχῶν θὰ συμπεριληφθῇ καὶ τὸ ἀναγ- γελθὲν πρὸ πολλοῦ τεύχος «ἢ Φιλαρμονικὴ ἐν Αἰγύπτῳ».